

Ingangsdatum 1 november 2009

Wetstekst staatsblad¹

ARTIKEL VI

De Invorderingswet 1990 wordt als volgt gewijzigd:

A. **Artikel 19** wordt als volgt gewijzigd:

(...).

3. Onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid (nieuw) tot vijfde tot en met negende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Een kredietinstelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, van de Wet toezicht kredietwezen 1992 is op vordering van de ontvanger verplicht, in zoverre onder blokkering van onttrekkingen aan de rekening, uit het tegoed van een rekening die een belastingschuldige bij haar heeft alsmede, indien de kredietinstelling en de belastingschuldige in samenhang met die rekening een overeenkomst inzake krediet zijn aangegaan, uit het ingevolge die overeenkomst verstrekte krediet, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De kredietinstelling is verplicht aan de vordering te voldoen, zonder zich daarbij op verrekening te kunnen beroepen. De verplichting tot betaling vervalt een week na de dag van bekendmaking van de vordering aan de kredietinstelling.

4. In het negende lid (nieuw) wordt «eerste tot en met zesde lid» vervangen door: eerste tot en met achtste lid.

5. Na het negende lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, luidende:

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop het vierde lid toepassing kan vinden.

Wetsvoorstel (versterking fiscale rechtshandhaving)²

ARTIKEL VI

De Invorderingswet 1990 wordt als volgt gewijzigd:

A. **Artikel 19** wordt als volgt gewijzigd:

(...)

2. Onder vernummering van het derde tot en met zevende lid tot vierde tot en met achtste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

¹ [Stb. 2007, 376](#)

² [Kamerstukken II 2005-2006, 30322, nr. 2](#)

3. Een kredietinstelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, van de Wet toezicht kredietwezen 1992 is op vordering van de ontvanger verplicht, in zoverre onder blokkering van onttrekkingen aan de rekening, uit het tegoed van een rekening die een belastingschuldige bij haar heeft de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De verplichting tot betaling vervalt een week na de dag van bekendmaking van de vordering aan de kredietinstelling.

3. In het tot achtste lid vernummerde zevende lid wordt «eerste tot en met zesde lid» vervangen door: eerste tot en met zevende lid.

Memorie van toelichting³

3.2.1 Bankvordering en aantasten beslagvrije voet

Artikel 19 van de Invorderingswet 1990 (IW 1990) bevat een bevoegdheid van de ontvanger om openstaande belastingaanslagen van een belastingschuldige te verhalen op hetgeen een derde is verschuldigd aan de belastingschuldige of ten behoeve van de belastingschuldige onder zich heeft. Deze bevoegdheid is bij de totstandkoming van de IW 1990 in de wet opgenomen uit efficiency-overwegingen. Hiermee wordt voorkomen dat de tijdrovende en kostbare weg van het executoriale derdenbeslag volgens het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering moet worden bewandeld. De regeling van artikel 19 IW 1990 kan worden gekenmerkt als een vereenvoudigd derdenbeslag en verloopt buiten de rechter om.

(...)

Daarnaast wordt voorgesteld in artikel 19 IW 1990 op te nemen dat een kredietinstelling op vordering van de ontvanger verplicht is uit het tegoed dat een belastingschuldige bij de instelling (hierna: bank) heeft, zoals betaalrekeningen en spaarrekeningen, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De vordering is te beschouwen als een vereenvoudigd derdenbeslag onder de bank. De voorgestelde bepaling is ontleend aan artikel 27 van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (de zogenoemde Wet Mulder) en artikel 576 van het Wetboek van Strafvordering, waar reeds de mogelijkheid voorkomt om verhaal te nemen op banktegoeden, zij het dat in die situaties geen betekend dwangbevel vereist is, terwijl dit bij een vordering op grond van artikel 19 IW 1990 wel – als extra waarborg – het geval is.

Bij een «normaal» derdenbeslag gaat de belastingdeurwaarder – in opdracht van de ontvanger – naar de bank, overhandigt daar een afschrift van het beslagexploot en van het dwangbevel en laat bij de bank een formulier in tweevoud achter waarop de bank een verklaring moet doen.

Dit beslag moet binnen acht dagen door de deurwaarder aan de belastingschuldige worden betekend. De bank moet na vier weken een verklaring afleggen aan de ontvanger over wat zij van de belastingschuldige onder zich heeft. De bank die een verklaring heeft afgelegd, maakt vervolgens het bedrag dat volgens de verklaring op de bankrekening staat, over op de rekening van de ontvanger. Bij het thans voorgestelde vereenvoudigde derdenbeslag zal de ontvanger, na het verzenden van een aanmaning en het betekenen van een dwangbevel, een vordering doen bij de bank van de belastingschuldige. Vervolgens maakt de bank eenvoudigweg het bedrag van de vordering, voorzover dat kan worden voldaan uit het saldo van de bankrekening over op de rekening van de ontvanger. Het voordeel voor de belastingschuldige van deze werkwijze is dat hij goedkoper uit is dan met een beslag op zijn bankrekening. Bij beslag onder derden worden namelijk kosten in rekening gebracht, terwijl de ontvanger voor het doen van een vordering geen kosten in rekening brengt. Verder blijft zijn rechtsbescherming hetzelfde, omdat hij ook bij het thans voorgestelde vereenvoudigde derdenbeslag overeenkomstig het bepaalde in artikel 19, vierde lid, IW 1990 in verzet kan komen. Het voordeel voor de Belastingdienst van deze werkwijze is dat het doen van een vordering goed past binnen het massale invorderingsproces van de Belastingdienst. Het

³ [Kamerstukken II 2005-2006, 30322, nr. 3](#)

biedt met name een eenvoudig instrument om, zonder tussenkomst van een deurwaarder, meer grip te krijgen op de vele belastingsaanslagen van geringe omvang in de voortgezette invordering, dat wil zeggen in de fase ná betekening van het dwangbevel.

De banken hebben in vergelijking met het derdenbeslag bij de bank een voordeel omdat geen verklaringsformulier meer hoeft te worden ingevuld. Daarentegen mag worden verwacht dat banken vaker door de ontvanger benaderd zullen worden voor het voldoen van een belastingschuld van hun rekeninghouders. Voor de werkgevers betekent het in de praktijk een administratieve lastenverlichting omdat de Belastingdienst door het nieuwe instrument van de bankvordering minder vaak gebruik zal maken van de loonvordering. Voor de belastingschuldige is daarbij het voordeel dat de werkgever niet op de hoogte komt van het feit dat zijn werknemer een belastingschuld heeft. Dit wordt door veel belastingschuldigen als belastend ervaren.

Artikel VI

Artikel VI, onderdeel A (artikel 19 Invorderingswet 1990)

(...)

Met het nieuwe derde lid wordt geregeld dat de ontvanger de mogelijkheid krijgt vereenvoudigd derdenbeslag onder de bank te leggen. De laatste volzin van het voorgestelde derde lid van artikel 19 IW 1990 is ontleend aan artikel 27, derde lid, van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften en artikel 576, derde lid, van het Wetboek van Strafvordering en geeft aan dat de verplichting van de bank om aan de ontvanger te betalen niet is beperkt tot een peildatum, maar zich uitstrekt tot een periode van een week na de dag van bekendmaking van de vordering. De achtergrond van deze bepaling is dat de bank, in de situatie dat het saldo op de rekening onvoldoende is om de openstaande schuld te voldoen (bijvoorbeeld in de situatie van een negatief saldo), gedurende de genoemde periode van een week beoordeelt of en in hoeverre bijboekingen hebben plaatsgevonden die het mogelijk maken wèl aan de ontvanger te betalen. Bedoelde werking wordt toegelicht aan de hand van het volgende voorbeeld:

De vordering wordt gedaan en verzonden op woensdag 15 maart 2006 en wordt door de bank ontvangen op donderdag 16 maart 2006. De vordering heeft een geldigheid van één week na de datum van verzending, derhalve tot en met woensdag 22 maart 2006. Als het saldo op de dag van ontvangst van de vordering niet toereikend is, vindt er een blokkade plaats tot en met 22 maart 2006. Alle binnenkomende bedragen worden bijgeschreven, alle uitgaande opdrachten worden in zoverre geblokkeerd.

Na deze periode vindt afdracht plaats van het door de vordering getroffen saldo, wordt de blokkade op de uitgaande opdrachten opgeheven en staat het rekeningsaldo weer ter beschikking van de rekeninghouder.

De voorgestelde bankvordering strekt zich uit tot alle belastingmiddelen en is niet beperkt tot natuurlijke personen.

Wat betreft de rechtsbescherming tegen de hiervoor omschreven bankvordering, wordt opgemerkt dat de vordering niet eerder kan worden gedaan dan nadat een aanmaning is verstuurd en een dwangbevel is betekend en dat de belastingschuldige op grond van artikel 19, vierde lid, IW 1990 in verzet kan komen tegen de vordering. Dit verzet heeft schorsende werking, zodat de bank pas aan de ontvanger behoeft te betalen als de rechter heeft beslist dat de ontvanger terecht een vordering onder de bank heeft gedaan. Tijdens de verzetsprocedure is de bank niet bevoegd de belastingschuldige over zijn saldo te laten beschikken (tot het bedrag van de bankvordering).

Op basis van de jurisprudentie (HR 21 mei 1999, NJ 2001, 630 en JOR 1999/157) hoeft in geval van een beslag op een bankrekening geen rekening te worden gehouden met achterliggende beslagverboden en beslagbeperkingen. Alhoewel er dus rechtens geen aanspraak bestaat op een beslagvrije voet bij een bankvordering betekent dit niet dat er geen vangnet is. De kwijtscheldingsregeling uit de Invorderingswet 1990 doet hier dienst als generiek sociaal vangnet. Op grond van deze regeling bestaat voor belastingschuldigen een recht op kwijtschelding ingeval hij niet in staat is anders dan met buitengewoon bezwaar een

belastingenschuld te voldoen. Het recht op kwijtschelding is niet beperkt tot belastingaanslagen die nog geheel of gedeeltelijk openstaan, maar heeft ook betrekking op belastingaanslagen die inmiddels zijn voldaan. Dat laatste houdt in dat ook ingeval een bank een belastingaanslag op grond van een bankvordering betaalt, de belastingenschuldige in beginsel nog steeds voor kwijtschelding van die schuld in aanmerking kan komen. Voldoet hij aan de voorwaarden voor kwijtschelding, zal het door de bank betaalde bedrag tot de omvang van de kwijtschelding aan de belastingenschuldige worden teruggegeven (artikel 26, paragraaf 1, vijfde lid, Leidraad Invordering 1990).

Het recht op kwijtschelding is in belangrijke mate geënt op de regeling van de beslagvrije voet en doet tegelijkertijd recht aan de specifieke kenmerken van belastingheffing en -inning. Zo is de kwijtscheldingsregeling enerzijds ruimhartiger omdat de inkomensbescherming de facto hoger uitkomt dan de in de beslagwetgeving genoemde 90% van de toepasselijke bijstandsnorm en omdat ook bepaalde vermogensbestanddelen van de schuldenaar worden beschermd. De kwijtscheldingsregeling is anderzijds strenger omdat bepaalde belastingaanslagen zoals de motorrijtuigenbelasting van het kwijtscheldingsrecht zijn uitgesloten en voorts omdat in situaties waarin de belastingenschuldige het feit dat een aanslag onbetaald is gebleven geheel aan zichzelf te wijten heeft, geen kwijtschelding wordt verleend. Dit laatste maakt het mogelijk maatwerk te leveren en belastingenschuldigen die willens en wetens hun fiscale betalingsverplichtingen trachten te ontlopen te corrigeren.

Nader verslag⁴

Aantasten beslagvrije voet

(...)

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre het mogelijk is om door middel van de bankvordering de beslagvrije voet te omzeilen door beslag te leggen op de rekening waarop het inkomen binnenkomt? Zij merken op dat het mogelijk lijkt te zijn om ook op het door de beslagvrije voet beschermde deel van het inkomen beslag te leggen wanneer dit op de rekening is bijgeschreven. De leden vragen of dat klopt en zo ja of het een bedoeld effect is. Voorts vragen de leden van de SP-fractie of er waarborgen zijn om te garanderen dat de persoon in kwestie toch een minimuminkomen kan genieten om in zijn of haar levensonderhoud te voorzien?

Nota naar aanleiding van het nader verslag⁵

3. Aantasten beslagvrije voet

(...)

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre het mogelijk is om door middel van de bankvordering de beslagvrije voet te omzeilen door beslag te leggen op de rekening waarop het inkomen binnenkomt. Voorts vragen deze leden of het klopt dat ook op het door de beslagvrije voet beschermde deel van het inkomen beslag kan worden gelegd wanneer dit op de rekening wordt bijgeschreven en zo ja, of dit effect is beoogd.

In het arrest van 21 mei 1999 (NJ 2001, 630 en JOR 1999/157) heeft de Hoge Raad beslist dat een wettelijk beslagverbod niet geldt indien (bijvoorbeeld) een uitkering wordt bijgeschreven op de bankrekening van de gerechtigde tot deze uitkering. Door de uitkering over te maken op een bankrekening ontstaat een vordering van deze gerechtigde jegens de

⁴ [Kamerstukken II 2005-2006, 30322, nr. 8](#)

⁵ [Kamerstukken II 2005-2006, 30322, nr. 9](#)

kredietinstelling en verliest de vordering het karakter van een vordering ter zake van een uitkering. Met andere woorden: het wettelijke beslagverbod heeft slechts betrekking op de vordering van de gerechtigde op de uitkeringsinstantie en niet op de gelden die de uitkeringsinstantie op de bankrekening van de gerechtigde heeft gestort. Het hiervoor beschreven effect is niet nieuw of eigen aan de voorgestelde bankvordering. Ook in de huidige situatie doet zich dit effect voor wanneer de ontvanger – of een andere schuldeiser – met toepassing van de artikelen 475 e.v. van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering derdenbeslag onder een kredietinstelling legt.

Daarnaast vragen de leden van de SP-fractie of er waarborgen zijn om te garanderen dat de persoon ten laste waarvan een bankvordering wordt gedaan toch een minimuminkomen kan genieten om in zijn of haar levensbehoefte te voorzien.

Alhoewel degene ten laste van wie een bankvordering wordt gedaan rechtens geen aanspraak kan maken op een beslagvrije voet betekent dit niet dat er voor betrokkene geen sociaal vangnet is. In de memorie van toelichting is reeds opgemerkt dat de op artikel 26 IW 1990 gebaseerde kwijtscheldingsregeling hier dienst doet als generiek sociaal vangnet (Kamerstukken II 2005/06, 30 322, nr. 3, blz. 26). Op grond van deze regeling zal aan de belastingschuldige – indien hij aan de voorwaarden voor kwijtschelding voldoet – het door de kredietinstelling op een bankvordering betaalde bedrag tot de omvang van de kwijtschelding kunnen worden teruggegeven (artikel 26, paragraaf 1, vijfde lid, Leidraad Invordering 1990).

Nota van wijziging⁶

Artikel VI wordt als volgt gewijzigd:

(...)

3. Onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid (nieuw) tot vijfde tot en met negende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Een kredietinstelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, van de Wet toezicht kredietwezen 1992 is op vordering van de ontvanger verplicht, in zoverre onder blokkering van onttrekkingen aan de rekening, uit het tegoed van een rekening die een belastingschuldige bij haar heeft alsmede, indien de kredietinstelling en de belastingschuldige in samenhang met die rekening een overeenkomst inzake krediet zijn aangegaan, uit het ingevolge die overeenkomst verstrekte krediet, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De kredietinstelling is verplicht aan de vordering te voldoen, zonder zich daarbij op verrekening te kunnen beroepen. De verplichting tot betaling vervalt een week na de dag van bekendmaking van de vordering aan de kredietinstelling.

4. In het negende lid (nieuw) wordt «eerste tot en met zesde lid» vervangen door: eerste tot en met achtste lid.

Vierde nota van wijziging⁷

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

Aan **artikel VI**, onderdeel A, wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Na het negende lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, luidende:

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop het vierde lid toepassing kan vinden.

⁶ [Kamerstukken II 2005-2006, 30322, nr. 10](#)

⁷ [Kamerstukken II 2006-2007, 30322, nr. 15](#)

Toelichting

Het bij de eerste nota van wijziging op dit wetsvoorstel voorgestelde artikel 19, vierde lid (nieuw), van de Invorderingswet 1990 biedt de ontvanger de mogelijkheid tot het doen van een bankvordering. Teneinde de administratieve lasten voor de banken en de uitvoeringskosten van de Belastingdienst van dit nieuwe invorderingsinstrument beperkt te houden en de relatie bank–cliënt zo min mogelijk te verstoren is in overleg met de Nederlandse Vereniging van Banken gezocht naar een vormgeving die zoveel mogelijk aansluit bij het normale betalingsverkeer. Deze vormgeving komt er in grote lijnen op neer dat de bankvordering alleen zal worden toegepast op betaalrekeningen en zal worden ingebed in de systematiek van de automatische incasso. Om deze vormgeving en beperking in regelgeving te kunnen neerleggen en daardoor ook te kunnen laten gelden voor de decentrale overheden in de situaties waarin zij gebruik maken van het nieuwe invorderingsinstrument, wordt voorgesteld in artikel 19 ook een delegatiebepaling op te nemen. Volgens deze delegatiebevoegdheid kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld ten aanzien van de toepassing van de bankvordering.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

Behandeling Tweede Kamer 31 januari 2007⁸

De heer **Irrgang** (SP):

(...)

Dan kom ik op het eenvoudige derde beslag onder de bank dat wordt voorgesteld. De minister stelt dat het met het bestaande derde beslag onder de bank onmogelijk is om de beslagvrije voet te omzeilen. Is dat eigenlijk wel wenselijk? De SP-fractie vraagt zich af of de fiscus op deze manier, zeker met het wetsvoorstel waar wij vandaag over praten, niet veel te eenvoudig de beslagvrije voet kan omzeilen. De beslagvrije voet is er niet voor niets en moet het bestaansminimum garanderen.

Iedereen krijgt tegenwoordig zijn of haar loon of uitkering op een bankrekening gestort. Ik denk dat er heel weinig mensen zijn waarvoor dat niet meer geldt. De minister stelt dat de kwijtscheldingsregel in artikel 26 van de Invorderingswet een sociaal vangnet vormt, maar die bescherming vervalt volgens de wet indien het niet betalen van schuld geheel te wijten is aan de schuldenaar zelf. De SP-fractie vraagt zich af wat dit concreet betekent en hoe dit vangnet in de praktijk werkt. Betekent dit dat er voor mensen die echt in de problemen zitten, misschien op straat zwerven en hun post niet meer openen, geen sociaal vangnet meer is? Ik hoor graag de reactie van de minister.

(...)

De heer **Crone** (PvdA):

(...)

Er wordt een nieuw instrument toegevoegd. De fiscus mag beslag leggen op een deel van de bankrekening van een belastingplichtige die een notoire wanbetaler is. Dat biedt grote voordelen. Dit is namelijk de goedkoopste manier om het geld binnen te halen. De klassieke manier is dat beslag wordt gelegd, dat de deurwaarder erop af wordt gestuurd die vervolgens zelfs executoriaal beslag kan leggen. Dat is uiteindelijk veel duurder, niet alleen voor de belastingdienst maar ook voor de belastingplichtige, want die moet dat betalen. Nogmaals, deze systematiek van bankvordering biedt voordelen omdat de extra kosten zo laag mogelijk worden gehouden.

⁸ [Handelingen II 2006-2007, nr. 37, p. 2317 - 2328](#)

Overigens zegt de minister terecht dat het niet de bedoeling is deze systematiek op grote schaal automatisch toe te passen. Iedere keer moet individueel worden getoetst of iemand een notoire wanbetaler is. In de wet gelden daarvoor drie criteria. In de eerste plaats moet iemand al meer dan één belastingaanslag genegeerd hebben waarbij de betalingstermijnen ten minste twee maanden overschreden moeten zijn. In de tweede plaats moet vastgesteld worden dat de belastingplichtige geen verzoek om uitstel van betaling heeft gedaan dan wel daar niet voor in aanmerking komt. Een verzoek om uitstel van betaling leidt tot opschorting en dan wordt iemands bankrekening niet belast. Wanneer dat verzoek wordt afgewezen, is betrokkene belastingplichtig en moet betalen. In de derde plaats moet betrokkene een beroep hebben kunnen doen op kwijtschelding van de schuld.

Wanneer iemand recht heeft op kwijtschelding, mag er ook geen vordering op de bankrekening plaatsvinden. Ik hecht eraan om expliciet duidelijk te maken dat mijn fractie erop toe heeft gezien dat dit in de wet is vastgelegd. Mijn collega Noorman-den Uyl heeft dit dossier zorgvuldig getoetst aan de gang van zaken in de sociale zekerheid. Wij gaan dus niet over één nacht ijs.

Daarom vind ik het jammer dat de heer Irgang dit een schande vindt omdat het bestaansminimum van mensen wordt aangetast. De waarborgen zijn niet voor niets ingebouwd. Het gaat hier immers om mensen die het wel kunnen betalen, mensen die systematisch weigeren belasting te betalen. Wat ons betreft staat in deze verzorgingsstaat voorop: wij zijn ruimhartig voor wie het nodig heeft, maar hard voor wie het niet nodig heeft, anders wordt het systeem onbetaalbaar. Dat is geen centenkwestie, dat is vooral een ideologische kwestie. Je kunt alleen maar aan mensen vragen om belasting en premies te betalen voor goede rechtvaardige uitkeringen als je weet dat het geld goed besteed wordt. Daarmee doelde ik in mijn eerdere interruptie. Wederkerigheid staat bij ons voorop, want wederkerigheid is de basis van solidariteit.

(...)

De heer **Crone** (PvdA): Daarom ben ik blij dat die punten afzonderlijk worden genoemd in de wet. Als je het aanvraagt, kun je sowieso geen bankvordering krijgen. Als het is afgewezen, heb je kennelijk voldoende inkomen en dan heb je geen recht op vrijstelling of uitstel van betaling. Dan kun je dus betalen. Zo is het principe.

Voorzitter. Ik heb nog twee, overigens belangrijke, vragen. Deze week pas is bij nota van wijziging gemeld dat vorderingen in het kader van de Awir gaan vallen onder dit wetsvoorstel. Mensen die door fouten van de Belastingdienst te veel toeslag hebben gekregen moeten dat geld terugbetalen. Als zij het geld, al dan niet per ongeluk, hebben opgemaakt, mag het straks ingevolge de wet bij bankvordering worden teruggehaald. Ik neem aan dat het vanzelfsprekend is dat het dan om notoire wanbetalers moet gaan, maar ik wil voor alle zekerheid uitdrukkelijk van de minister horen dat zo alleen wordt geopereerd indien de betrokkenen voldoen aan de zojuist door mij genoemde criteria uit het wetsvoorstel. Naast alle bestaande invoeringsproblemen bij de Awir moet er straks natuurlijk niet ook nog sprake zijn van een massaal bankbeslag doordat niet individueel is getoetst op de criteria van de Wet versterking fiscale handhaving.

Om hierop en op andere punten te kunnen controleren, wens ik een evaluatie van de gang van zaken bij bankvorderingen, opdat wij te weten komen hoe het werkt en of er mensen tussen wal en schip vallen.

Immers, de praktijk is soms weerbarstiger dan werd verwacht bij het opstellen van de wet. In het wetsvoorstel staat dat de bankvordering plaatsvindt op girale tegoeden, dus op rekeningen, maar het is mogelijk dat mensen bij dezelfde bank geld hebben staan op een spaarrekening. Mag ik aannemen dat die tegoeden ook onder girale tegoeden worden verstaan? Als dat niet het geval is, kunnen mensen die hun verplichtingen willen ontduiken immers hun geld op een spaarrekening zetten onder het motto dat er dan geen beslag op kan worden gelegd. In een aantal gevallen zal het gaan om mensen die het best kunnen betalen, maar het notoir niet willen.

De vergadering wordt van 11.00 uur tot 11.30 uur geschorst.

Minister **Zalm**: Voorzitter.

(...)

Voorzitter. Ik kom op de toeslagen en de bankvordering. Die vallen in principe onder hetzelfde systeem. Wij moeten wel onderscheid maken tussen de bankvordering aan de ene kant en het doorbreken van de 90% aan de andere kant waarmee de heer Irrgang het nogal moeilijk heeft. Die geldt alleen voor notoire wanbetalers, de bankvordering is juist bedoeld om op een efficiënte manier betrekkelijk kleine bedragen te kunnen innen. Daar is het gebruik dan ook ruimer van dan alleen voor notoire wanbetalers. Dat notoire speelt rondom de vraag wanneer die 90% mag worden doorbroken. Zoals de heer Crone volgens mij goed uiteen heeft gezet, is in de voorliggende stukken dat begrip "notoire wanbetaler" ook duidelijk gedefinieerd.

De heer Crone vroeg of de bankvordering ook mogelijk is bij spaarrekeningen. Neen, daarvoor geldt de civiele procedure, dus beslag door de deurwaarder. De idee rond de bankvordering is juist dat belastingsschulden worden voldaan uit de lopende inkomsten. Je zou dus kunnen zeggen: dit is meer uit de flow, het andere meer uit de stock; als je aan de stock komt, bijvoorbeeld de spaarrekening, heb je het gewone beslag nodig zoals dat geldt in de civiele procedures.

Aan het adres van de heer Irrgang zeg ik: we hebben een kwijtscheldingsregeling; als mensen echt niet kunnen betalen, kunnen ze aanspraak maken op die kwijtschelding. De belastingwetgeving kent die voorziening dus. De heer Crone zei terecht dat als mensen geen recht hebben op kwijtschelding of uitstel, een maatregel moet kunnen worden getroffen die notoire wanbetalers tot betalen dwingt.

(...)

Ik constateer dat er behoefte is aan een tweede termijn. Het woord is aan de heer Irrgang.

De heer **De Nerée tot Babberich** (CDA): Ik heb goed beluisterd dat een spaarrekening hier niet onder valt. Het is merkwaardig dat de eenvoudige bankvordering wel geldt voor normale rekening-courantsaldi, terwijl men de moeilijke weg van beslaglegging moet gaan volgen voor gelden die snel zijn overgeheveld naar een spaarrekening. Dit roept notoire wanbetalers op tot dat gedrag, omdat zij daarmee de zaak kunnen traineren.

Minister **Zalm**: Wij moeten twee zaken van elkaar onderscheiden, te weten de bankvordering als efficiënte inningsmethode, waardoor men ook voor kleine bedragen geen deurwaarder hoeft in te zetten, en de aanpak van notoire wanbetalers. De toepassing van de bankvordering is dus veel breder. Uit de lopende inkomsten op een rekening-courant kan de Belastingdienst de betrekkelijk bescheiden bedragen waarom het in het algemeen gaat verrekenen, zonder op zoek te hoeven gaan naar spaarrekeningen. Wanneer de bedragen hoog oplopen, wordt er uiteraard ook beslag gelegd op spaarrekeningen, maar dat gebeurt dan gewoon in een civiele procedure.

(...)

Behandeling Tweede Kamer 15 februari 2007: stemming⁹

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (30322)**.

(Zie vergadering van 13 februari 2007.)

⁹ [Handelingen II 2006-2007, nr. 44, p. 2619](#)

In stemming komt het amendement-Irrgang (stuk nr. 21, I).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement het andere op stuk nr. 21 voorkomende amendement als verworpen kan worden beschouwd.

Artikel VI wordt zonder stemming aangenomen.

In stemming komt het wetsvoorstel.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen het wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fractie ervoor, zodat het is aangenomen.

Motie van het lid Essers C.S.¹⁰

Voorgesteld 25 september 2007

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende, dat de commissie Kortmann c.s. naar verwachting op korte termijn de regering zal adviseren over een herziening van het faillissements- en insolventierecht, waarbij ook de positie van de Belastingdienst als schuldeiser aan de orde komt;

overwegende, dat het niet wenselijk is om vooruitlopend op die herziening thans reeds verstreckende maatregelen in te voeren die onderdeel zouden kunnen zijn van het vernieuwde faillissements- en insolventierecht en de daarmee samenhangende positie van de Belastingdienst;

verzoekt de regering om de maatregelen inzake het leggen van beslag op de kredietruimte thans nog niet in te voeren, maar deze aan te houden in afwachting van de invoering van het nieuwe faillissements- en insolventierecht;

en gaat over tot de orde van de dag.

Essers

Biermans

Reuten

Leijnse

¹⁰ [Kamerstukken I 2007-2008, 30322, nr. F](#)

Behandeling Eerste kamer 25 september 2007¹¹

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (30322).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Essers** (CDA):

(...)

Ik krijg graag een reactie van de staatssecretaris op de brief die wij op 12 mei van dit jaar van het Deurwaarders Collectief Nederland hebben ontvangen over de vermeende schadelijke gevolgen van het introduceren van de mogelijkheid om beslag te leggen op de kredietruimte die een rekeninghouder bij een bank heeft, alsmede op de in die brief gedane voorstellen om dergelijke nadelige gevolgen in de praktijk zoveel mogelijk te voorkomen. Daar komt bij dat de Hoge Raad voor concurrente crediteuren de mogelijkheid van het beslag leggen op de kredietruimte uitdrukkelijk heeft verworpen, zowel in de conservatoire als in de executoriale fase. De verhaalspositie van de fiscus wordt met dit voorstel ten koste van de gewone schuldeisers derhalve verder versterkt, terwijl in het kader van het nieuwe faillissements- en insolventierecht nog een discussie over het bodemrecht van de fiscus en over de positie van de fiscus in zijn algemeenheid moet worden gevoerd.

Dit brengt ons ten slotte op de vraag of het niet de voorkeur verdient dat de regering de maatregelen inzake de aantasting van de beslagvrije voet alsmede inzake het leggen van beslag op de kredietruimte thans nog niet invoert – het wetsvoorstel biedt ook de ruimte om bepalingen afzonderlijk in te voeren – maar dat zij deze voorstellen te zijner tijd beziet in samenhang met het nieuwe faillissements- en insolventierecht, waarover binnenkort de commissie-Kortmann zal rapporteren.

Daarbij komt ook de positie van de Belastingdienst aan de orde.

De heer **Reuten** (SP):

Behandeling Eerste kamer 25 september 2007 (voortzetting)¹²

Staatssecretaris **De Jager**:

(...)

De heer Essers heeft ook gevraagd om een reactie op de brief van Deurwaarders Collectief Nederland ter zake van de bankvordering. Wij hebben inderdaad straks wat minder vaak in deze situatie een deurwaarder nodig.

Hoewel ik begrijp dat die groep daar een bepaalde mening over heeft, zie ik geen aanleiding om het proces niet te vereenvoudigen. In voornoemde brief worden de zorgen van Deurwaarders Collectief Nederland geuit over het mogelijke beslag op kredietruimte. Door de voorgestelde maatregelen zouden de betalingsproblemen van belastingschuldigen bij schuldsaneringstrajecten toenemen en zou de financiële huishouding van personen worden ontwricht. Is het niet verstandiger, vraagt de heer Essers, om de voorstellen tot aantasting van de beslagvrije voet en het leggen van beslag op de kredietruimte op een later moment in te voeren, eventueel in samenhang met het nieuwe faillissementsrecht?

Ik merk daarbij op dat de bankvordering een geheel nieuw invorderingsinstrument is, dat geheel losstaat van het nieuwe faillissementsrecht. Bij de bankvordering is gekozen voor de vormgeving van het automatische incasso. Alleen op deze manier is het vorm te geven bij de banken, zij werken met dit proces. Dit hebben wij met de banken afgestemd.

¹¹ [Handelingen I 2007-2008, nr. 1, p. 10-15](#)

¹² [Handelingen I 2007-2008, nr. 1, p. 28-38](#)

De bankvordering is bedoeld voor een grote stroom kleine vorderingen en is gekoppeld aan de invoering van een inningsstelsel bij de Belastingdienst in 2008. De bankvordering en gekozen vormgeving zijn absoluut noodzakelijk voor een efficiënte inning van belastingschulden en met name van kleinere bedragen waarom het hier gaat. De vormgeving als incasso betekent dat de bankvordering alleen werkt bij betaalrekeningen. Uitsluitend het bedrag dat de houder van een betaalrekening debet mag staan, dus de aan die bankrekening gekoppelde kredietruimte, kan worden betrokken bij een bankvordering. Op verzoek van de banken is dit juist opgenomen omdat anders geen automatische verwerking van een bankvordering mogelijk is. Het saldo bij de bank is het bekende bestaande saldo. Of het nu tot een debetstand of een creditstand leidt of niet, dat is het op te nemen saldo bij een bank. Dat geldt overigens ook voor alle andere automatische incasso's. Of het nu over de energierekening gaat, over de overschrijving die iemand doet of over het pinnen van geld uit de muur, het behoort tot dezelfde kredietruimte.

Opgemerkt wordt dat andere vormen van kredietruimte, zoals een spaarrekening, niet worden getroffen door de bankvordering omdat de bankvordering in de praktijk alleen kan worden toegepast op een betaalrekening.

De voorgestelde maatregelen hebben geen enkel effect op mensen die in het traject van wettelijke schuldsanering zitten of op wie de minnelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is. Zowel minnelijke als wettelijke schuldsaneringstrajecten worden binnen het beleid van de Belastingdienst gefaciliteerd. Voor mensen die aan zo'n traject deelnemen, wordt de invordering dan ook stopgezet.

Daarnaast hebben de mensen aan de onderkant van het loongebouw in principe geen last van de voorgestelde maatregel. Zij worden niet aangetast in hun bestaansminimum omdat er een sociaal vangnet blijft in de vorm van de kwijtscheldingsregeling op grond van artikel 26 van de Invorderingswet 1990. Mensen die dus te maken krijgen met een bankvordering terwijl zij van een inkomen op of onder het bestaansminimum moeten rondkomen, kunnen alsnog kwijtschelding krijgen.

In reactie op de opmerking van de belastingdeurwaarders over de kosten die het voorgestelde nieuwe invorderingsinstrument met zich brengt merk ik op dat de bankvordering juist veel minder kosten met zich brengt. Bij een normaal beslag onder de bank worden kosten in rekening gebracht, deurwaarderskosten en beslagleggingskosten, terwijl dit bij de bankvordering niet het geval is en een en ander in het proces eenvoudig ten uitvoer kan worden gebracht. Het voorstel van de belastingdeurwaarders om voorafgaand aan de bankvordering huisbezoek door de belastingdeurwaarder verplicht te stellen, is niet realistisch. De bankvordering is juist in het leven geroepen in verband met de efficiënte invordering van heel kleine bedragen. Het aantal kleine vorderingen van de Belastingdienst is de afgelopen tijd aanzienlijk gegroeid en zal in de toekomst verder blijven toenemen. Bovendien heeft het onderzoek dat vooraf is gegaan aan de invoering van de betekening van dwangbevelen per post in 2002 uitgewezen dat belastingplichtigen tijdens werktijd nauwelijks thuis zijn aan te treffen.

De **voorzitter**: Dan zijn wij nu toegekomen aan de tweede termijn van de Kamer.

De heer **Essers** (CDA):
(...)

Ik ben niet overtuigd door het antwoord van de staatssecretaris over de kredietruimte. Wij vinden dit een ingrijpende verandering in de situatie. Ik spreek niet over de bankvordering als zodanig, maar wel over het gebruik van de kredietruimte. De staatssecretaris heeft gezegd dat de banken dit wel prettig vinden, maar dat is niet onze voornaamste zorg. Het gaat erom dat de fiscus een aanmerkelijke versterking van zijn positie krijgt ten opzichte van concurrerende schuldeisers. Dat punt is nu net in discussie in het kader van de herziening van het faillissements- en insolventierecht. Wij wachten op het advies van de commissie-Kortmann en wij vinden dat wij dit onderwerp in het kader van die discussie moeten bespreken. Om de regering uit te nodigen de maatregelen rond het beslag van de

kredietruimte op te schorten tot dit debat heeft plaatsgevonden, dien ik een motie in die is ondertekend door alle woordvoerders in dit debat.

Motie

De **voorzitter**: Door de leden Essers, Biermans, Reuten, Leijnse en Rehwinkel wordt de volgende motie voorgesteld:

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de commissie-Kortmann c.s. naar verwachting op korte termijn de regering zal adviseren over een herziening van het faillissements- en insolventierecht, waarbij ook de positie van de Belastingdienst als schuldeiser aan de orde komt;

overwegende dat het niet wenselijk is om vooruitlopend op die herziening thans reeds verstrekkende maatregelen in te voeren die onderdeel zouden kunnen zijn van het vernieuwde faillissements- en insolventierecht en de daarmee samenhangende positie van de Belastingdienst;

verzoekt de regering om de maatregelen inzake het leggen van beslag op de kredietruimte thans nog niet in te voeren, maar deze aan te houden in afwachting van de invoering van het nieuwe faillissements- en insolventierecht, en gaat over tot de orde van de dag.

Zij krijgt F (30322).

Staatssecretaris **De Jager**:

(...)

Tot slot kom ik op de kredietruimte. Daar is een motie over ingediend. In die motie wordt het kabinet gevraagd om de inwerkingtreding van de bankvordering uit te stellen en te zijner tijd te bezien in samenhang met het nieuwe faillissementsrecht. Ik acht het belangrijk om even stil te staan bij de context waarin de betreffende bepaling tot stand is gekomen. De invoering van de bankvordering staat geheel los van het nieuwe faillissementsrecht. Zij is absoluut noodzakelijk voor een efficiënte invordering van een grote stroom kleine vorderingen. Het succes van het inningssysteem dat in 2008 bij de Belastingdienst wordt ingevoerd, hangt mede af van dit nieuwe invorderingsinstrument. Voor de uitvoering daarvan is de bankvordering van groot belang. Zonder bankvordering worden in de praktijk veel kleine vorderingen feitelijk oninbaar. Het generiek oninbaar zijn was in 2004 een van de belangrijkste misstanden die werden aangetroffen in de contra legemdiscussie. Het alternatief van de loonvordering brengt relatief hoge administratieve lasten met zich mee voor het bedrijfsleven en het is privacygevoelig.

Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) beschikt op dit moment zonder problemen over een nagenoeg vergelijkbaar instrument. Daar zijn nooit fundamentele problemen mee geweest. Het op dit moment bestaande alternatief voor de Belastingdienst, het derdenbeslag onder de bank, levert in de uitvoering geen problemen op, maar is niet massaal toepasbaar in verband met forse administratieve lasten bij de bank en relatief veel overlast voor de schuldenaar door blokkering van alle bankposities voor geruime tijd. Ik wijs er ook op, voorzitter, dat deze bankvordering niet is bedoeld om een debetstand als zodanig te genereren. Dat is niet de doelstelling daarvan.

Het is niet zo dat de banken hebben aangegeven het prettig te vinden dat wij dit zo doen, zij hebben ons gesmeekt om het zo te doen. Het is inherent aan hoe het bankensysteem werkt dat een bank eigenlijk maar één saldo ziet. Als u als particulier een incasso wilt doen, een internetbetaling of de overboeking van de energierekening, dan krijgt u alleen maar een signaal of dat wel of niet kan. Tot het saldo behoort de vrije kredietruimte. Dat is de mogelijke debetstand, aangevuld met het saldo. Dus stel dat iemand € 500 op zijn bankrekening heeft

en hij heeft € 250 kredietruimte, dan zie je alleen maar € 750 staan, de twee bedragen bij elkaar. In de gevallen waar wij het hier over hebben, gaat het meestal om kleinere bedragen. Die zijn heel snel aangevuld, maar een bank kan niet in het heen- en weerboeken van saldi zien of iets wel of niet net boven een bepaalde grens valt. Dat gebeurt ook niet in de praktijk. Ik gaf al aan dat dit ook bij het CJIB niet het geval was.

Bij de betalingen in kwestie is het mogelijk dat iemand tijdelijk onder de debetstand valt. Overigens betreft het hier een groep met over het algemeen heel kleine debetstanden. Wij hebben het hier niet over de kredietruimte die gekoppeld is aan een kredietkaart of over een eventuele persoonlijke lening ergens anders.

Wij hebben het hier over het systeem van de betaalrekening. De ingediende motie zou raken aan de kern van het systeem van de betaalrekening en is dus helaas daarom niet mogelijk. Ik wil een klemmend beroep op alle indieners doen om dat punt wel toe te staan in de wet, in ruil voor een toezegging van mijn kant dat wij het monitoren en dat ik eventueel in uw Kamer verslag kom doen over of dit wel of niet tot problemen leidt. Wij zien er op dit moment geen probleem in, zeker niet omdat het gaat om kleine bedragen en omdat alle andere instanties die incasso's doen, op eenzelfde wijze incasseren. Er is naar onze mening ook geen samenloop met het nieuwe faillissementsrecht. Ik wil de indieners dan ook met klem verzoeken om dit wel toe te staan zoals het nu in de wet staat, zij het met een opdracht aan mij om te monitoren hoe dat in de praktijk uitvalt en of het inderdaad massaal tot schulden leidt bij bepaalde mensen die dat niet meer aangevuld krijgen.

Ik kom terug op het voorstel van de € 750 kredietruimte. Als daarvan € 600 wordt afgeschreven en iemand komt € 100 debet te staan, dan is dat heel snel weer aangevuld, omdat er iedere keer weer plussen en minnen zijn op zo'n betaalrekening. Het is dan ook heel moeilijk vast te stellen wanneer er wel of niet alleen maar een bepaalde plus is. De bank geeft immers alleen het signaal: er is voldoende saldo – waarbij het saldo wordt gemaakt door de kredietruimte en het geld wat op de rekening staat – om de afboeking te doen.

De heer **Essers** (CDA): Voorzitter. Ik dank de staatssecretaris voor zijn betoog. De motie zegt niet expliciet dat wij dit gedeelte niet zouden willen invoeren. Zover zijn wij nog niet. Het gaat om het moment waarop wij het invoeren. Het gaat hier toch ook om de positie van de fiscus ten opzichte van concurrente crediteuren en dat is toch ook een essentieel element van het advies van de commissie-Kortmann. Waar wij behoefte aan hebben, is niet alleen een notitie waarin nog een keer de technische aspecten naar voren worden gebracht die de staatssecretaris noemt, waarin er wordt toegelicht waarom dit gekoppeld is aan die bankvordering. Wij willen weten waarom dat per se op dit moment zou moeten worden ingevoerd en waarom het niet – waar het wetsvoorstel ruimte toe biedt – wordt aangehouden in afwachting van de discussie over de commissie-Kortmann.

Staatssecretaris **De Jager**: Er is een invoeringsflexibiliteit ingebracht. Dat is, denk ik, heel goed, maar niet met het oog op de commissie die het nieuwe faillissementsrecht onderzoekt. Ik heb al aangegeven dat het nieuwe inningssysteem van de Belastingdienst in 2008 van kracht wordt. Dat betekent dat wij vanaf 2008 op die manier willen innen. Daarop is ook het systeem ingericht, dat is een massaal proces. Over het algemeen is dat overigens bij de groep die het hier betreft een voordeel, omdat er voorkomen wordt dat er hoge kosten bijkomen voor het betekenen van een dwangbevel. Dat wij het op deze manier incasseren, is dus veel goedkoper voor een belastingplichtige dan incasseren via het betekenen van een dwangbevel. Daar wordt deze groep mensen dus echt niet slechter van. Het gaat om kleine bedragen. De debetstand op zo'n rekening betreft geen persoonlijke lening, geen hypotheek, geen kredietruimte, maar alleen maar de betaalrekening. Daar moeten mensen over het algemeen een zeer hoge rente voor betalen. Zij hebben dus heel weinig ruimte, zoals u dat waarschijnlijk ook allemaal hebt. Als men net even € 50 wil pinnen, wil men immers niet het signaal krijgen dat dit niet kan omdat er toevallig maar € 30 op een betaalrekening staat. Ik kan u de toezegging doen dat wij dat zeer nauw zullen monitoren. Als u dat wenst, willen wij het graag invoeren in 2008, gelet op het nieuwe betalingssysteem, het nieuwe inningssysteem van de Belastingdienst. Ik kan u toezeggen dat wij daar 1. kleine vorderingen

op gaan innen en dat wij dat 2. gaan monitoren, zodat wij met u kunnen afstemmen wat de gevolgen daarvan zijn.

Wij kunnen ook beginnen met het incasseren van de relatief wat kleinere bedragen en dat vervolgens uitbreiden indien de eerste golf van incasso's goed verloopt en dit met u bespreken. Het nu uitstellen van deze regeling leidt ertoe dat wij het inningssysteem van de Belastingdienst in 2008 verlaat moeten uitvoeren. Daar heb ik grote praktische bezwaren tegen.

De heer **Biermans** (VVD): Voorzitter. Ik zal heel voorzichtig zijn na de terechte terechtwijzing dat ik niet namens u mocht spreken.

De **voorzitter**: Het was een vriendelijke opmerking, hoor.

De heer **Biermans** (VVD): Zo heb ik die ook opgevat. Is het mogelijk dat wij heel even schorsen?

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De heer **Essers** (CDA): Voorzitter. In het kader van het onderlinge vertrouwen dat reeds een aantal keren in het debat van vandaag aan de orde is geweest, hebben wij zeer goed geluisterd naar wat de staatssecretaris ons heeft gezegd. Wij waarderen dat zeer en accepteren zijn handreiking om nauwgezet te gaan monitoren. Wij hebben duidelijk kennis genomen van het feit dat het om kleine vorderingen gaat en dat op korte termijn aan ons wordt gerapporteerd hoe de inning ervan in de praktijk verloopt. Daarom hebben wij besloten om de motie in te trekken.

De **voorzitter**: Aangezien de motie-Essers c.s. (30322, F) is ingetrokken, maakt zij geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Staatssecretaris **De Jager**: Voorzitter. Ik dank u en de Eerste Kamer voor het vertrouwen dat ik zojuist van haar heb gekregen. Ik zal haar zeer regelmatig op de hoogte stellen van hoe het in de praktijk verloopt. Daartoe zal ik monitoren.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Sluiting 19.20 uur

Wettekst staatsblad¹³

ARTIKEL VI

De Invorderingswet 1990 wordt als volgt gewijzigd:

A. **Artikel 19** wordt als volgt gewijzigd:

(...).

3. Onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid (nieuw) tot vijfde tot en met negende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

¹³ [Stb. 2007, 376](#)

4. Een kredietinstelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, onder 1°, van de Wet toezicht kredietwezen 1992 is op vordering van de ontvanger verplicht, in zoverre onder blokkering van onttrekkingen aan de rekening, uit het tegoed van een rekening die een belastingschuldige bij haar heeft alsmede, indien de kredietinstelling en de belastingschuldige in samenhang met die rekening een overeenkomst inzake krediet zijn aangegaan, uit het ingevolge die overeenkomst verstrekte krediet, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De kredietinstelling is verplicht aan de vordering te voldoen, zonder zich daarbij op verrekening te kunnen beroepen. De verplichting tot betaling vervalt een week na de dag van bekendmaking van de vordering aan de kredietinstelling.

4. In het negende lid (nieuw) wordt «eerste tot en met zesde lid» vervangen door: eerste tot en met achtste lid.

5. Na het negende lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, luidende:

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop het vierde lid toepassing kan vinden.

Wettekst staatsblad Wijziging wetsvoorstel fiscale rechtshandhaving¹⁴

ARTIKEL XX

De wet van 27 september 2007, houdende wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (Stb. 2007, 376) wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel I vervallen de onderdelen A, B en Ba.

B. In artikel III, onderdeel B, wordt «tweede lid» vervangen door: vijfde lid.

C. Artikel VI, onderdeel A, wordt als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid vervalt, onder vernummering van het vierde lid tot derde lid.

2. Het derde lid (nieuw) komt te luiden:

3. In het achtste lid (nieuw) wordt «eerste tot en met zesde lid» vervangen door: eerste tot en met zevende lid.

3. Het vijfde lid vervalt.

D. In artikel VI wordt na onderdeel A een onderdeel ingevoegd, luidende:

Abis. Artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het vierde tot en met achtste lid (nieuw) tot vijfde tot en met negende lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

4. Een bank als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht is op vordering van de ontvanger verplicht, in zoverre onder blokkering van onttrekkingen aan de rekening, uit het tegoed van een rekening die een belastingschuldige bij haar heeft alsmede, indien de bank en de belastingschuldige in samenhang met die rekening een overeenkomst inzake krediet zijn aangegaan, uit het ingevolge die overeenkomst verstrekte krediet, de belastingaanslagen van de belastingschuldige te betalen. De bank is verplicht aan de vordering te voldoen, zonder zich daarbij op verrekening te kunnen beroepen. De verplichting tot betaling vervalt een week na de dag van bekendmaking van de vordering aan

¹⁴ [Stb. 2007, nr. 563](#)

de bank.

2. In het negende lid (nieuw) wordt «eerste tot en met zevende lid» vervangen door: eerste tot en met achtste lid.

3. Na het negende lid (nieuw) wordt een lid toegevoegd, luidende:

10. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop het vierde lid toepassing kan vinden.

Wijziging van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990¹⁵

Directoraal-Generaal voor fiscale zaken, Directie directe belastingen

De Staatssecretaris van Financiën,

Gelet op artikel 19, tiende lid, van de Invorderingswet 1990;

Besluit:

ARTIKEL I

De Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, eerste lid, wordt de zinsnede 'de artikelen 25, 26' vervangen door: de artikelen 19, 25, 26.

B

Na hoofdstuk I wordt, onder verlettering van de hoofdstukken IA en IB tot hoofdstuk IB en hoofdstuk IC, een hoofdstuk ingevoegd, luidende:

HOOFDSTUK IA OVERHEIDSVORDERING

AFDELING 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1ca

In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

- a. *overheidsvordering*: vordering als bedoeld in artikel 19, vierde lid, van de wet;
- b. *Onze Minister*: Onze Minister van Financiën;
- c. *bank*: bank als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht;
- d. *betaalrekening*: rekening bestemd voor het betalingsverkeer en ten aanzien waarvan opdrachten tot automatische incasso kunnen worden gedaan;
- e. *deelvordering*: vordering als bedoeld in artikel 1ce, derde lid;
- f. *uitvoeringsdatum*: datum, waarop de overheidsvordering wordt uitgevoerd door de bank,

¹⁵ [Stcr 2009, nr. 1528.](#)

waar de belastingschuldige een rekening houdt. Deze datum wordt bepaald door de ontvanger bij het doen van de overheidsvordering;

g. *bestedingsruimte*: saldo op een rekening vermeerderd met het maximale debetsaldo op die rekening dat is toegestaan op grond van een overeenkomst inzake krediet die tussen de bank en de belastingschuldige is gesloten.

AFDELING 2 OVEREENKOMST

Artikel 1cb

Onze Minister sluit een overeenkomst inzake de overheidsvordering met de bank waar de rekening wordt gehouden waarop de bedragen ingevorderd op grond van artikel 19, vierde lid, van de wet worden overgemaakt. De overeenkomst bevat in ieder geval de bepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij deze regeling.

AFDELING 3 UITVOERING

Artikel 1cc

De overheidsvordering wordt gedaan op een betaalrekening die op naam of mede op naam staat van de belastingschuldige, zijnde een natuurlijk persoon.

Artikel 1cd

De beschikking, bedoeld in artikel 19, vijfde lid, van de wet, wordt elektronisch bekend gemaakt aan de bank, waar de belastingschuldige een betaalrekening houdt. De overheidsvordering wordt uitsluitend uitgevoerd volgens de Nederlandse systematiek van automatische incasso.

Artikel 1ce

- 1. De overheidsvordering bedraagt ten hoogste € 500 en wordt gedaan bij een belastingaanslag met een openstaand bedrag van ten hoogste € 1000, voor ten hoogste tweemaal in een kalendermaand per belastingaanslag.
- 2. De overheidsvordering wordt bij dezelfde belastingaanslag gedurende een aaneengesloten periode van ten hoogste drie kalendermaanden gedaan.
- 3. De overheidsvordering kan worden gesplitst in verschillende deelvorderingen. Deze deelvorderingen worden op hetzelfde tijdstip bekend gemaakt aan de bank, bedoeld in artikel 1cb.
- 4. De overheidsvordering of, indien deze is gesplitst, de deelvordering wordt uitgevoerd indien de bestedingsruimte op de betaalrekening op de uitvoeringsdatum toereikend is.

Artikel 1cf

- 1. De bank, waar de belastingschuldige een betaalrekening houdt, is bevoegd tot terugboeking van het bedrag van de overheidsvordering of, indien deze is gesplitst, de deelvordering, indien blijkt dat de bestedingsruimte op de betaalrekening van de belastingschuldige op de uitvoeringsdatum ontoereikend is. Deze bevoegdheid vervalt na vijf werkdagen volgend op de uitvoeringsdatum.
- 2. Werkdagen, in de zin van het eerste lid, zijn alle kalenderdagen, met uitzondering van de zaterdag en zondag, de Nieuwjaarsdag, de Goede Vrijdag, de tweede Paasdag, 1 mei en de beide Kerstdagen.

AFDELING 4 INFORMATIEVOORZIENING AAN BELASTINGSCHULDIGE

Artikel 1cg

De bank, waar de belastingschuldige een betaalrekening houdt, vermeldt op het papieren of elektronische afschrift van de af- of terugboeking op de betaalrekening van de belastingschuldige, de door de ontvanger bij het doen van de overheidsvordering geleverde gegevens.

Artikel 1ch

De ontvanger informeert de belastingschuldige schriftelijk over de op zijn betaalrekening uitgevoerde overheidsvordering of, indien deze is gesplitst, deelvordering binnen zeven dagen nadat de termijn, genoemd in artikel 1cf, eerste lid, tweede volzin, is verstreken.

C.

In artikel 7, eerste lid, wordt 'de hoofdstukken IA en IB' vervangen door: de hoofdstukken IB en IC.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking op de datum waarop artikel VI, onderdeel Abis, van de wet van 27 september 2007 tot wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) ([Stb. 2007, 376](#) en gewijzigd bij [Stb. 2007, 563](#)), in werking is getreden.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Financiën,

J.C. de Jager.

BIJLAGE, BEHOREND BIJ ARTIKEL 1CB

Overeenkomst inzake de overheidsvordering

De ondergetekenden:

- (naam), (adres, postcode en woon- of vestigingsplaats), ingeschreven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te (plaats) onder nummer (nummer), verder te noemen de bank;
- Onze Minister, voor wie optreedt (naam).

Zijn overeengekomen als volgt:

1. Onze Minister opent hierbij een rekening bij de bank onder nummer (nummer) waarop de bedragen ingevorderd op grond van artikel 19, vierde lid, van de wet worden overgemaakt.
2. De gegevens op grond waarvan overheidsvorderingen worden gedaan worden in digitale vorm en overeenkomstig de Nederlandse systematiek van automatische incasso geleverd aan de bank.
3. Onze Minister is verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens, te weten het rekeningnummer en het bedrag van de overheidsvordering, die worden geleverd bij het doen van de overheidsvordering.
4. Onze Minister is verantwoordelijk voor de telefonische bereikbaarheid voor belastingschuldigen op een gratis nummer.

5. De bank informeert Onze Minister over de op de rekening betrekking hebbende gegevens.
6. De bepalingen in deze overeenkomst strekken mede ten behoeve van de bank waar de belastingschuldige een betaalrekening houdt en indien op die betaalrekening een overheidsvordering is uitgevoerd, en hebben dienovereenkomstig te gelden als een onherroepelijk derdenbeding als bedoeld in artikel 253 en verder van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

Aldus overeengekomen en getekend,

te (plaats) op (datum)

Onze Minister,

voor deze:

De bank,

TOELICHTING

Algemeen

Inleiding

Onderhavige ministeriële regeling wijzigt de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en is gebaseerd op artikel 19, tiende lid, Invorderingswet 1990 (IW 1990). Op grond van artikel 19, tiende lid, IW 1990 wordt in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 een nieuw hoofdstuk ingevoegd dat ziet op de 'overheidsvordering'. De overheidsvordering is ingevolge de wet van 27 september 2007, houdende wijziging van Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) ([Stb. 2007, 376](#) en gewijzigd bij [Stb. 2007, 563](#)) opgenomen in artikel 19, vierde lid, IW 1990. Overigens wordt de overheidsvordering in de wetsgeschiedenis aangeduid als 'bankvordering'. De benaming is aangepast om tot uitdrukking te brengen dat het geen vordering van de bank betreft maar een vordering van de overheid.

Contouren overheidsvordering

Nadat in verband met een belastingaanslag een aanmaning is verzonden en een dwangbevel is betekend en de belastingschuldige zijn belastingaanslag nog niet heeft betaald, kan de overheidsvordering op basis van artikel 19, vierde lid, IW 1990 worden gedaan. Artikel 19, vierde lid, IW 1990 behelst de mogelijkheid tot het leggen van een vereenvoudigde vorm van een derdenbeslag onder de bank. Op vordering van de ontvanger wordt door een bank geld overgeschreven van de rekening van de belastingschuldige – zijnde een natuurlijk persoon – naar de bank van de Belastingdienst. Met dit nieuwe invorderingsmiddel is beoogd een efficiënt verhaalsinstrument te creëren dat er zich voor leent massaal te worden toegepast bij de invordering van relatief kleine belastingbedragen die verschuldigd zijn door natuurlijke personen. Gebleken is namelijk dat de Belastingdienst er onvoldoende in slaagt de vele kleine belastingbedragen die ook na de betekening van het dwangbevel onbetaald blijven, in te vorderen met de daarvoor beschikbare middelen als de loonvordering ex artikel 19, eerste lid, IW 1990 en de tenuitvoerlegging van het dwangbevel door de belastingdeurwaarder ex artikel 14 IW 1990.

De overheidsvordering wordt alleen uitgevoerd op betaalrekeningen en niet op spaarrekeningen of tegoeden op creditcards. Het saldo op de betaalrekening en het bedrag

dat de belastingschuldige eventueel 'rood kan staan' (tezamen: de bestedingsruimte) vallen onder het bereik van de overheidsvordering.

Op grond van artikel 19, negende lid, IW 1990 wordt geen overheidsvordering gedaan als op de belastingschuldige de Wet schuldsanering natuurlijke personen van toepassing is. De overheidsvordering wordt evenmin gedaan in het geval de belastingschuldige in staat van faillissement verkeert.

De bank is verplicht om aan de overheidsvordering te voldoen. Bij het uitvoeren van de overheidsvordering kan de bank zich niet beroepen op verrekening met enige tegenvordering.

De overheidsvordering kan door de ontvanger ook worden gedaan bij de terugvordering van teveel betaalde toeslagen. Artikel 19 IW 1990 is namelijk in artikel 32, zesde lid, van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen van overeenkomstige toepassing verklaard (Stb 2007, 376 p. 13-14).

Indien de overheidsvordering onterecht door de ontvanger is gedaan, bijvoorbeeld omdat de inspecteur de belastingaanslag inmiddels heeft verminderd tot nihil of omdat degene ten laste van wiens rekening een overheidsvordering wordt gedaan geen belastingschuld heeft, is dit onrechtmatig. Uit de jurisprudentie (Hoge Raad 13 januari 1995, NJ 1996, 482) blijkt dat de ontvanger die beslag legt dit op eigen risico doet en bijzondere omstandigheden daargelaten, de door het beslag geleden schade dient te vergoeden indien de overheidsvordering ten onrechte blijkt te zijn gedaan.

Uitvoering overheidsvordering

Vanwege het voornemen een efficiënt en massaal toepasbaar invorderingsinstrument te ontwikkelen, bij de uitvoering waarvan banken een voorname plaats toebedeeld krijgen, is reeds in een vroeg stadium in overleg getreden met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) teneinde overeenstemming te bereiken over de mogelijke uitvoeringsmodaliteiten. In overleg met de NVB is gekozen voor een uitvoeringsvorm waarbij wordt aangesloten bij de Nederlandse systematiek van automatische incasso. De vordering ex artikel 19, vierde lid, IW 1990 wordt door de ontvanger in digitale vorm bekend gemaakt aan de bank van de Belastingdienst, waarna deze bank het gevorderde bedrag digitaal incasseert bij de bank van de belastingschuldige. De overheidsvordering betreft geen echte automatische incasso omdat daarvoor een machtiging van de rekeninghouder is vereist. Bovendien komt de rekeninghouder bij een echte automatische incasso een storeringsrecht toe, dat is niet het geval bij uitvoering van de overheidsvordering omdat voldaan moet worden aan een wettelijke verplichting. Verder geldt bij gewone opdrachten tot automatische incasso dat de rekeninghouder deze kan blokkeren; bij de uitvoering van de overheidsvordering bestaat die mogelijkheid niet. Tot slot wijkt de uitvoering van de overheidsvordering af van een echte automatische incasso omdat daarvoor de zogenaamde 'overstapservice' geldt. De overstapservice houdt in dat incasso-opdrachten van de rekeninghouder automatisch overgaan naar een nieuwe betaalrekening als de rekeninghouder wisselt van betaalrekening. De overheidsvordering zal echter niet worden uitgevoerd, niet op de oude rekening en niet op de nieuwe rekening, als het rekeningnummer is gewijzigd als gevolg van de overstapservice.

De keuze voor de uitvoering van de overheidsvordering volgens de systematiek van automatische incasso betekent ten eerste dat de bank waar de belastingschuldige zijn rekening houdt geen naam/nummercontrole zal uitvoeren en daartoe ook niet gehouden is. Incasso geschiedt louter op basis van het door de opdrachtgever, in dit geval de ontvanger, opgegeven rekeningnummer. Ten tweede volgt uit de systematiek van automatische incasso dat niet aan de vordering zal worden voldaan als er een pandrecht op het saldo op de

rekening rust of beslag op de rekening is gelegd. In zo'n geval is de rekening geblokkeerd zodat de overheidsvordering niet kan worden uitgevoerd. Hetzelfde geldt indien de ontvanger ondanks dat de belastingschuldige in staat van faillissement verkeert of indien op de belastingschuldige de Wet schuldsanering natuurlijke personen van toepassing is, een overheidsvordering heeft gedaan. Mocht de overheidsvordering in die gevallen onverhoopt zijn uitgevoerd door de bank, bijvoorbeeld omdat het faillissement op de dag is uitgesproken dat ook de overheidsvordering is gedaan, dan is de bank bevoegd om het bedrag van de overheidsvordering van de rekening van de Belastingdienst terug te storten naar de rekening van de belastingschuldige.

Implementatie overheidsvordering

Om de implementatie van de overheidsvordering zo goed mogelijk te laten verlopen is in mei 2009 bij de Belastingdienst gestart met een pilot onder de medewerkers van de Belastingdienst. De medewerkers hebben bij verschillende banken rekeningen geopend waarop de overheidsvordering is uitgevoerd. Met de pilot werd getest of het proces van de overheidsvordering goed verliep. Dus of de banken aan de vordering konden voldoen, welke gegevens nodig waren en of de bank wel of niet voldeed aan een vordering bij onvoldoende bestedingsruimte.

In juli 2009 is de pilot geëindigd. Uit de pilot bleek dat het geautomatiseerde proces niet geheel naar behoren verliep. De problemen in de automatisering zijn inmiddels verholpen.

In eerste instantie wordt alleen bij de invordering van rijksbelastingen gestart met het toepassen van de overheidsvordering in het invorderingsproces. Decentrale overheden krijgen eveneens de mogelijkheid om bij de invordering van hun belastingaanslagen gebruik te maken van de overheidsvordering en zijn daarbij op grond van artikel 140 van de Waterschapswet, artikel 232aa van de Provinciewet en artikel 251 van de Gemeentewet gebonden aan onderhavige ministeriële regeling. De decentrale overheden zullen pas in een later stadium gebruik gaan maken van de overheidsvordering om zo te komen tot een ordelijke en gefaseerde inbedding van de overheidsvordering in de verschillende werkprocessen.

Artikelsgewijs

Artikel I

Onderdeel A

Artikel 1 Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Artikel 1 bepaalt de reikwijdte van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Artikel 19, tiende lid, IW 1990 bevat een delegatiegrondslag die in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 wordt uitgewerkt zodat artikel 19 aan de opsomming in artikel 1, eerste lid, wordt toegevoegd.

Onderdeel B

Hoofdstuk IA Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Voorgesteld wordt een nieuw hoofdstuk IA in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 op te nemen inzake de overheidsvordering. Hiertoe worden de bestaande hoofdstukken IA en IB verletterd tot hoofdstuk IB en hoofdstuk IC.

Afdeling 1 Algemene bepalingen

Artikel 1ca Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

In artikel 1ca zijn de begripsbepalingen opgenomen.

Allereerst is in onderdeel a het begrip 'overheidsvordering' gedefinieerd. Hiermee wordt bedoeld de vordering, bedoeld in artikel 19, vierde lid, IW 1990.

Ten tweede is in onderdeel b het begrip 'Onze Minister' gedefinieerd. Hiermee wordt Onze Minister van Financiën bedoeld.

Ten derde is in onderdeel c 'bank' gedefinieerd. Hiermee wordt bedoeld de bank, bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht. In onderhavige ministeriële regeling wordt in de specifieke bepalingen een onderscheid gemaakt tussen de bank waar de rekening van de belastingschuldige wordt gehouden en de bank waarnaar de ingevorderde bedragen worden overgemaakt, dit is de bank van de Belastingdienst waaraan de ontvanger de overheidsvordering bekend maakt en die dit bedrag incasseert volgens de Nederlandse systematiek van automatische incasso.

Ten vierde is in onderdeel d het begrip 'betaalrekening' gedefinieerd. Met een betaalrekening wordt bedoeld een rekening bestemd voor het betalingsverkeer en ten aanzien waarvan opdrachten tot automatische incasso kunnen worden gedaan. Of een rekening bestemd is voor het betalingsverkeer wordt bepaald door de algemene productkenmerken die de bank hieraan verbindt. Het is mogelijk dat een rekeninghouder de uitvoering van opdrachten tot automatische incasso blokkeert, in dat geval kan er wel sprake zijn van een betaalrekening omdat er ten aanzien van die rekening wel opdrachten tot automatische incasso kunnen worden gedaan.

Ten vijfde is in onderdeel e het begrip 'deelvordering' opgenomen bij de begripsbepalingen. Hiermee wordt bedoeld de vordering in artikel 1ce, derde lid, van onderhavige ministeriële regeling.

Ten zesde is in onderdeel f het begrip 'uitvoeringsdatum' gedefinieerd. Met de uitvoeringsdatum wordt de datum bedoeld waarop de overheidsvordering wordt uitgevoerd door de bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt. Uitvoering van de overheidsvordering is het overmaken van het geld van de rekening van de belastingschuldige naar de rekening van de Belastingdienst. De ontvanger bepaalt welke datum de uitvoeringsdatum is en geeft dit aan bij het doen van de overheidsvordering.

Tot slot is in onderdeel g het begrip 'bestedingsruimte' gedefinieerd. Onder de bestedingsruimte vallen het saldo op de rekening alsmede de kredietruimte op die rekening.

Afdeling 2 Overeenkomst

Artikel 1cb Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

In artikel 1cb is geregeld dat Onze Minister een overeenkomst sluit inzake de overheidsvordering met de bank waar de rekening wordt gehouden waarop de bedragen ingevorderd op grond van artikel 19, vierde lid, IW 1990 worden overgemaakt. Deze overeenkomst wordt gesloten voordat overheidsvorderingen kunnen worden gedaan door de ontvanger. De overeenkomst bevat in ieder geval de bepalingen die zijn opgenomen in de bijlage bij deze regeling.

In de overeenkomst inzake de overheidsvordering wordt in ieder geval geregeld dat Onze Minister een rekening opent waarop de ingevorderde bedragen worden overgemaakt. In de overeenkomst moeten de in de bijlage opgenomen verplichtingen van partijen worden vastgelegd. De ontvanger maakt de overheidsvorderingen digitaal bekend aan de bank overeenkomstig de Nederlandse systematiek van automatische incasso. Onze Minister is verantwoordelijk voor de bereikbaarheid op een gratis telefoonnummer zodat klachten over de uitvoering van de overheidsvordering bij de Belastingdienst kunnen worden gemeld. Verder is ook in de overeenkomst opgenomen dat Onze Minister verantwoordelijk is voor de juistheid van de gegevens die worden geleverd bij het doen van de overheidsvordering.

Bij de overeenkomst is een derdenbeding opgenomen. Het gaat om een onherroepelijk derdenbeding als bedoeld in artikel 253 en verder van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek dat bewerkstelligt dat de verantwoordelijkheden van Onze Minister op grond van deze overeenkomst ook gelden ten opzichte van de bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt, indien er op die betaalrekening een overheidsvordering is uitgevoerd.

Net als de Minister van Financiën dienen het college van burgemeester en wethouders, het college van gedeputeerde staten en het dagelijks bestuur van het waterschap³, namens de gemeente, de provincie onderscheidenlijk het waterschap, op termijn een overeenkomst te sluiten met de verschillende banken waar zij een rekening gaan houden waarop de ingevorderde bedragen worden overgemaakt als ze overheidsvorderingen gaan doen.

Afdeling 3 Uitvoering

Artikel 1cc Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

In artikel 1cc is geregeld dat een overheidsvordering alleen kan worden gedaan op een betaalrekening van de belastingschuldige. De betaalrekening is gedefinieerd in artikel 1ca, onderdeel d, van onderhavige regeling. Deze beperking betekent dat de overheidsvordering niet op een spaarrekening of op de kredietruimte op een creditcard kan worden gedaan.

De overheidsvordering wordt alleen toegepast bij belastingschuldigen die natuurlijke personen zijn. Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven, is de overheidsvordering ontwikkeld om een snelle en efficiënte invordering te realiseren van de grote stroom relatief kleine vorderingen op natuurlijke personen.

De overheidsvordering kan worden gedaan op een betaalrekening die alleen op naam staat van de belastingschuldige of op een betaalrekening die mede op naam staat van de belastingschuldige (de zogenaamde en/of-rekening of de en/en-rekening).

Artikel 1cd Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

In artikel 19, vijfde lid, IW 1990 is bepaald dat de vordering op grond van artikel 19 IW 1990 bij beschikking geschiedt. Dit geldt ook voor de overheidsvordering. In artikel 1cd is verder geregeld hoe de beschikking, inzake de overheidsvordering, bekend wordt gemaakt.

Bekendmaking van de beschikking inzake de overheidsvordering geschiedt langs elektronische weg. Er is gekozen voor bekendmaking langs elektronische weg omdat de uitvoering van de overheidsvordering geschiedt volgens de systematiek van automatische incasso, zie de toelichting hieronder. Aangezien de uitvoering van een opdracht tot automatische incasso geheel elektronisch verloopt, is bekendmaking van een overheidsvordering aan de bank via elektronische weg de geschikte manier van bekendmaking.

De bekendmaking aan de bank van de belastingschuldige geschiedt overigens door

tussenkomen van de bank van de Belastingdienst. Nu is gekozen voor een systematiek van automatische incasso betekent dat dat de opdracht tot het uitvoeren van de overheidsvordering loopt via de bank van de Belastingdienst. Bij een automatische incasso zijn namelijk altijd twee banken en een opdrachtgever betrokken.

Tot slot is in artikel 1cd geregeld dat de overheidsvordering uitsluitend wordt uitgevoerd volgens de Nederlandse systematiek van automatische incasso⁴. Bij de totstandkoming van artikel 19, vierde lid, IW 1990 is er voor gekozen om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de gangbare praktijk van de automatische incasso om de administratieve lasten voor de banken en de uitvoeringskosten voor de Belastingdienst beperkt te houden. Voor de bank waar de Belastingdienst een rekening houdt waarop de bedragen ingevorderd op grond van artikel 19, vierde lid, IW 1990 worden overgemaakt is het noodzakelijk dat de bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt, de Nederlandse systematiek van automatische incasso gebruikt. Is dat niet het geval, dan is uitvoering van de overheidsvordering niet mogelijk. In andere landen worden verschillende vormen van automatische incasso gebruikt die hun eigen technische inbedding kennen.

Artikel 1ce Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

Ten eerste is in het eerste lid van artikel 1ce geregeld dat het bedrag van de overheidsvordering ten hoogste € 500 bedraagt. Ten tweede is in het eerste lid van artikel 1ce geregeld dat de overheidsvordering alleen wordt gedaan bij belastingaanslagen met een openstaand bedrag van niet meer dan € 1000. Het is mogelijk dat de belastingaanslag was opgelegd voor € 2000, waarna de belastingschuldige € 1000 heeft voldaan, zodat nog € 1000 openstaat. In een dergelijk geval is het doen van de overheidsvordering mogelijk. Ten derde is in het eerste lid van artikel 1ce geregeld dat de ontvanger per belastingaanslag ten hoogste tweemaal per kalendermaand een overheidsvordering doet.

In het tweede lid van artikel 1ce is geregeld dat de overheidsvordering bij dezelfde belastingaanslag gedurende een aaneengesloten periode van ten hoogste drie kalendermaanden wordt gedaan. Mocht deze belastingaanslag na drie maanden nog niet zijn ingevorderd, dan zal de ontvanger een ander middel moeten aanwenden om de belastingaanslag in te vorderen.

In het derde lid van artikel 1ce is geregeld dat de overheidsvordering kan worden gesplitst in verschillende deelvorderingen die op hetzelfde tijdstip aan de bank, bedoeld in artikel 1cb, bekend worden gemaakt. De overheidsvordering valt dan uiteen in vorderingen van kleinere bedragen die tezamen ten hoogste € 500 bedragen. De reden om één overheidsvordering uiteen te laten vallen in kleinere deelvorderingen is dat de bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt, alleen aan de (deel)vordering voldoet als de bestedingsruimte op de rekening toereikend is om het volledige bedrag van de (deel)vordering te voldoen. Door de vordering te splitsen is de kans groter dat de (deel)vordering wordt geïncasseerd. De Belastingdienst is voornemens om te werken met deelvorderingen van ten hoogste € 166. Het is een ordenend bedrag dat is gebaseerd op een inschatting van doeltreffendheid enerzijds en kostenbesparing anderzijds. Indien de praktijk leert dat een ander bedrag beter uitpakt zal het bedrag van de deelvordering wijzigen. Voordat het bedrag wordt gewijzigd zal in overleg worden getreden met de NVB.

In samenhang met de splitsing van de overheidsvorderingen in verschillende deelvorderingen is in het vierde lid geregeld dat de overheidsvordering of, indien deze is gesplitst, de deelvordering wordt uitgevoerd indien de bestedingsruimte op de uitvoeringsdatum op de rekening toereikend is. Indien er slechts een deel van de overheidsvordering onderscheidenlijk deelvordering kan worden voldaan uit de bestedingsruimte op de rekening, wordt de overheidsvordering onderscheidenlijk de deelvordering, niet uitgevoerd.

Artikel 1cf Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

In artikel 1cf, eerste lid, is geregeld dat de bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt bevoegd is tot terugboeking van het bedrag van de overheidsvordering of, indien deze is gesplitst, de deelvordering indien de bestedingsruimte op de uitvoeringsdatum op de betaalrekening van belastingschuldige niet toereikend is gebleken. Het is mogelijk dat de bank voldoet aan de overheidsvordering of aan een deelvordering en daarmee de kredietlimiet overschrijdt of het positief saldo overschrijdt terwijl er geen kredietruimte aanwezig is. Het is niet voor elke bank mogelijk de bestedingsruimte van een rekening direct – dat wil zeggen ten tijde van de digitale afschrijving van de rekening – te beoordelen, zodat banken een zekere storneringstermijn wordt gegund. De bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt, is bevoegd tot terugboeking van het bedrag van de rekening van de Belastingdienst naar de rekening van de belastingschuldige uiterlijk tot en met vijf werkdagen na de dag waarop de overheidsvordering is gedaan.

In artikel 1cf, tweede lid, is vastgelegd wat onder een werkdag als bedoeld in het eerste lid wordt verstaan. Werkdagen zijn alle kalenderdagen, met uitzondering van de zaterdag en zondag, de Nieuwjaarsdag, de Goede Vrijdag, de tweede Paasdag, 1 mei en de beide Kerstdagen. Nu zoveel mogelijk wordt aangesloten bij het normale betalingsverkeer wordt ook aangesloten bij de werkdagen van de banken die gelden voor het Nederlandse betalingsverkeer.

Afdeling 4 Informatievoorziening aan belastingschuldige

Artikel 1cg Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

De bank, waar de belastingschuldige een rekening houdt, vermeldt op het papieren of elektronische afschrift van de af- of terugboeking op de rekening de door de ontvanger bij het doen van de overheidsvordering geleverde gegevens. Het gaat hier om het nummer van de belastingaanslag en het gratis telefoonnummer waarop de belastingschuldige met eventuele vragen terecht kan over de overheidsvordering.

Artikel 1ch Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990

De ontvanger is verplicht de belastingschuldige jegens wie de overheidsvordering, dan wel de deelvordering, is gedaan over de vordering te informeren. In artikel 1ch is geregeld dat deze verplichting binnen zeven dagen nadat de bevoegdheid van de bank tot terugboeking is verstreken moet worden nagekomen. De belastingschuldige wordt dan geïnformeerd over de uitvoering van de overheidsvordering, of indien deze is gesplitst, over de uitvoering van de deelvordering, het bedrag, het nummer van de aanslag en het gratis telefoonnummer waar hij terecht kan met eventuele vragen.

Hieronder volgen enkele voorbeelden om de werking van de overheidsvordering te verduidelijken.

Voorbeelden overheidsvordering

Overheidsvorderingen worden in deze maand gedaan op de 11^e en 25^e van de maand.

Voorbeeld 1

Belastingaanslag inkomstenbelasting € 740. Dwangbevel is betekend op 23 april 2010.

Overheidsvordering gedaan op 11 mei 2010:

Drie deelvorderingen van € 166, in totaal € 498. Bestedingsruimte op de rekening is € 1000.

Resultaat:

Drie deelvorderingen worden alledrie geïncasseerd. Restschuld van € 242.

Overheidsvordering gedaan op 25 mei 2010:

Twee deelvorderingen: één van € 166 en één van € 76. Bestedingsruimte op de rekening is € 400.

Resultaat:

Twee deelvorderingen worden beiden geïncasseerd. Geen restschuld.

Voorbeeld 2

Belastingaanslag inkomstenbelasting € 740. Dwangbevel is betekend op 23 april 2010.

Overheidsvordering gedaan op 11 mei 2010:

Drie deelvorderingen van € 166, in totaal € 498. Bestedingsruimte op de rekening is € 275 (betreft een creditstand van € 25 en een overeengekomen kredietfaciliteit van € 250).

Resultaat:

Van de drie deelvorderingen wordt er één geïncasseerd. De twee overige deelvorderingen worden geweigerd in verband met een ontoereikende bestedingsruimte. Restschuld van € 574.

Overheidsvordering gedaan op 25 mei 2010:

Drie deelvorderingen van € 166, in totaal € 498. Bestedingsruimte op de rekening is € 200 (betreft een debetstand van € 50 en een overeengekomen kredietfaciliteit van € 250).

Resultaat:

Van de drie deelvorderingen wordt er één geïncasseerd. De twee overige deelvorderingen worden geweigerd in verband met een ontoereikende bestedingsruimte. Restschuld van € 408.

De mogelijkheid tot het doen van de overheidsvordering teneinde deze belastingaanslag in te vorderen eindigt in dit voorbeeld eind juli 2010.

Voorbeeld 3

Overheidsvorderingen worden in deze maand gedaan op de 9^e en 23^e van de maand. Belastingaanslag inkomstenbelasting € 740. Dwangbevel is betekend op 21 mei 2010.

Overheidsvordering gedaan op 9 juni 2010:

Drie deelvorderingen van € 166, in totaal € 498. Bestedingsruimte op de rekening € 150 (betreft een debetstand van € 100 en een overeengekomen kredietfaciliteit van € 250).

Bank voert in eerste instantie de drie deelvorderingen uit, totaal voor een bedrag van € 498. Op 14 juni 2010 maakt de bank gebruik van de bevoegdheid de betaalde bedragen terug te boeken vanwege een ontoereikende bestedingsruimte. De belastingschuldige wordt niet geïnformeerd door de ontvanger.

Resultaat:

Restschuld van € 740.

Overheidsvordering gedaan op 23 juni 2010:

Drie deelvorderingen van € 166, in totaal € 498. Bestedingsruimte op de rekening is € 200 (betreft een debetstand van € 50 en een overeengekomen kredietfaciliteit van € 250).

Bank voert in eerste instantie de drie deelvorderingen uit, totaal voor een bedrag van € 498. Op 28 juni 2010 maakt de bank gebruik van de bevoegdheid een bedrag van € 332 (2x € 166) terug te boeken vanwege ontoereikende bestedingsruimte. Op 5 juli 2010 informeert

de ontvanger de belastingschuldige over de uitgevoerde overheidsvordering ten bedrage van € 166.

Resultaat:

Restschuld van € 574.

De mogelijkheid tot het doen van de overheidsvordering teneinde deze belastingaanslag in te vorderen eindigt in dit voorbeeld eind augustus 2010.

Onderdeel C

In de onderdeel C wordt in verband met de verlettering, als gevolg van het invoegen van een nieuw hoofdstuk IA, van de bestaande hoofdstukken IA en IB tot onderscheidenlijk hoofdstuk IB en hoofdstuk IC, de verwijzing in artikel 7, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 aangepast.

Artikel II

Inwerkingtredingsbepaling

Onderhavige ministeriële regeling treedt in werking op de datum dat artikel 19, tiende lid, IW 1990 in werking is getreden, dat is de bepaling waarop onderhavige ministeriële regeling is gebaseerd.

De wijziging van artikel 19, tiende lid, IW 1990 treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

De Staatssecretaris van Financiën,

J.C. de Jager.

Besluit tot inwerkingtreding 'overheidsvordering'¹⁶

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Financiën van 18 september 2009, nr. DB 2009-566U;

Gelet op artikel XIV van de wet van 27 september 2007, houdende wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (Stb. 376);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Enig artikel

Artikel VI, onderdeel Abis, en artikel XIIA, onder 2, van de wet van 27 september 2007, houdende wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (Stb. 376) treden in werking met ingang van 1 november 2009.

¹⁶ [Stb 2009, nr. 407](#)

Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit dat met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 23 september 2009

Beatrix
De Staatssecretaris van Financiën,
J. C. de Jager
Uitgegeven de dertiende oktober 2009
De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

Nota van toelichting

De ingevolge Overige fiscale maatregelen 2008 in de wet van 27 september 2007, houdende wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (Stb. 376) opgenomen artikelen VI, onderdeel Abis, en XIIA, onder 2, treden in werking met ingang van 1 november 2009. Artikel VI, onderdeel Abis, bevat een wijziging van artikel 19 van de Invorderingswet 1990 en artikel XIIA, onder 2, bevat een verwijzing naar artikel 19 van de Invorderingswet 1990 in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Met de wijziging van artikel 19 van de Invorderingswet 1990 wordt de mogelijkheid tot het leggen van een vereenvoudigd derdenbeslag op de bestedingsruimte op een rekening gecreëerd. Dit middel is genaamd «de overheidsvordering». In samenhang met de wijziging van artikel 19 van de Invorderingswet 1990 zal een nieuw hoofdstuk aan de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 worden toegevoegd waarin nadere regels worden gegeven met betrekking tot de gevallen waarin en de wijze waarop de overheidsvordering toepassing kan vinden. De inwerkingtreding van de wijziging van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zal worden gekoppeld aan de inwerkingtreding van de wijziging van artikel 19 van de Invorderingswet 1990.

Inwerkingtreding met ingang van 1 november 2009 houdt in dat de ontvanger vanaf die datum overheidsvorderingen kan doen.

De Staatssecretaris van Financiën,

J. C. de Jager

Wijziging Waterschapswet, Provinciewet en Gemeentewet, wetsvoorstel¹⁷

ARTIKEL XIII

De Waterschapswet wordt als volgt gewijzigd:

(...)

B. Na **artikel 139** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 140

Met betrekking tot het doen van een vordering als bedoeld in artikel 19, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 zijn de krachtens het tiende lid van dat artikel door Onze minister van Financiën gestelde regels van overeenkomstige toepassing.

¹⁷ [Kamerstukken II 2007-2008, 31404, nr. 2, p. 7-8](#)

ARTIKEL XIV

De Provinciewet wordt als volgt gewijzigd:

(...)

C. Na **artikel 232a** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 232aa

Met betrekking tot het doen van een vordering als bedoeld in artikel 19, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 zijn de krachtens het tiende lid van dat artikel door Onze minister van Financiën gestelde regels van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL XV

De Gemeentewet wordt als volgt gewijzigd:

(...)

B. Na **artikel 250** wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 251

Met betrekking tot het doen van een vordering als bedoeld in artikel 19, vierde lid, van de Invorderingswet 1990 zijn de krachtens het tiende lid van dat artikel door Onze minister van Financiën gestelde regels van overeenkomstige toepassing.

Wijziging Waterschapswet, Provinciewet en Gemeentewet Memorie van Toelichting¹⁸

Artikel XIII, onderdeel B, artikel XIV, onderdeel C, en artikel XV, onderdeel B (artikel 140 van de Waterschapswet, artikel 232aa van de Provinciewet, artikel 251 van de Gemeentewet)

Ingevolge de wet van 27 september 2007 tot Wijziging van de Algemene wet inzake rijksbelastingen en van enige andere wetten, in het kader van het versterken van de fiscale rechtshandhaving en het verkorten van beslistermijnen (Versterking fiscale rechtshandhaving) (Stb. 376), zoals gewijzigd bij Overige fiscale maatregelen 2008, wordt op een bij koninklijk besluit te bepalen te bepalen datum aan artikel 19 IW 1990 een lid toegevoegd waarin een delegatiebepaling is opgenomen. Volgens deze bepaling kunnen bij ministeriële regeling nadere regels worden gesteld voor de gevallen waarin en de wijze waarop de in artikel 19, vierde lid, IW 1990 opgenomen bankvordering kan worden toegepast.

Teneinde de administratieve lasten voor de banken en de uitvoeringskosten van het Rijk (zowel op rijksniveau als op het niveau van de decentrale overheden) zo beperkt mogelijk te houden, zal de bankvordering zoveel mogelijk worden ingebed in het normale betalingsverkeer. Deze vormgeving is nader uitgewerkt in een ministeriële regeling.

In artikel 231, derde lid, van de Gemeentewet is bepaald dat met betrekking tot gemeentelijke belastingen in de IW 1990 voor «ministeriële regeling» wordt gelezen: besluit van het college (een gelijksoortige bepaling is te vinden in artikel 227a, derde lid, van de Provinciewet en artikel 123, vierde lid, van de Waterschapswet). Om de ministeriële regeling over de bankvordering ook te laten gelden voor de decentrale overheden zou elk college van burgemeester en wethouders of gedeputeerde staten, respectievelijk dagelijks bestuur, een afzonderlijk besluit moeten nemen. Dat is niet wenselijk en derhalve wordt voorgesteld om in

¹⁸ [Kamerstukken II 2007-2008, 31404, nr. 3, p. 27-28.](#)

de Gemeentewet, de Provinciewet en de Waterschapswet een bepaling op te nemen op grond waarvan de door de minister van Financiën krachtens artikel 19, vierde lid, IW 1990 vastgestelde regels ook van toepassing zijn bij de toepassing van de bankvordering door gemeenten, provincies en waterschappen.

Het voorstel is de inwerkingtreding van deze wijzigingen te laten plaatsvinden bij koninklijk besluit. Het is daarbij de bedoeling om de inwerkingtreding gelijktijdig te laten plaatsvinden met het tijdstip van inwerkingtreding van de hiervoor genoemde wijziging van artikel 19 IW 1990. Zonodig kan dit met terugwerkende kracht geschieden.

Reactie op LOSR-rapport “Mensen met schulden in de knel!”¹⁹

(...)

Aanbeveling 29.

Beperk de bankvordering in omvang en frequentie om het ontstaan van nieuwe schulden te voorkomen. Dit kan naar rato van de hoogte van het inkomen, een gegeven dat bij de belastingdienst bekend is. Bijvoorbeeld bij een minimum inkomen, maximaal één bankvordering per jaar voor maximaal € 200,--.

Neem voor gemeenten en waterschappen een maximum op, ongeacht de hoogte van het inkomen, omdat het inkomen bij hen niet bekend zal zijn.

De bankvordering zal worden ingezet voor de invordering van kleine belastingbedragen. Nadere regels zullen worden opgenomen in een nog vast te stellen ministeriële regeling die ook verbindend is voor gemeenten en waterschappen. De gedachte om de bankvordering naar rato van het inkomen in hoogte te beperken tot 1 bankvordering per jaar is niet aan de orde.

Mensen aan de onderkant van het loongebouw zullen in beginsel geen last hebben van de bankvordering. Zij worden niet aangetast in hun bestaansminimum omdat er een sociaal vangnet is in de vorm van de kwijtscheldingsregeling. Het recht op kwijtschelding kan in voorkomend geval ook achteraf - nadat de bankvordering heeft plaatsgevonden – geldend worden gemaakt. De belastingschuldige kan door gebruik te maken van zijn kwijtscheldingsrecht voorkomen dat in het geval hij niet dan met buitengewoon bezwaar kan betalen, betaling toch wordt afgedwongen. Bezien zal worden of het noodzakelijk is in de communicatie met belastingschuldigen uitdrukkelijk op de mogelijkheid van kwijtschelding te wijzen en zo ja, hoe dat dan het beste kan geschieden.

Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel waarbij de bankvordering is geïntroduceerd is toegezegd nauw te monitoren hoe de bankvordering in de praktijk uitvalt. Er wordt vanuit gegaan dat er geen nieuwe schulden zullen ontstaan als gevolg van de bankvordering (roodstand op bankrekening).

Aanbeveling 30.

Zorg voor een monitoring van de wijze waarop zowel de belastingdienst, als gemeenten en waterschappen de verlaging van de beslagvrije voet en de bankvordering toepassen. Maak aan de hand van onderzoek inzichtelijk welke neveneffecten gepaard gaan met deze maatregelen.

De staatssecretaris van financiën heeft de Kamer toegezegd de regeling van de beslagvrije voet en de bankvordering te monitoren en te evalueren. Uit de geplande monitoring zal naar verwachting een volledig beeld komen van wat speelt in het kader van aantasting van de beslagvrije voet en de bankvordering. Een aanvullende

¹⁹ [Kamerstukken II 2007-2008, 24515, nr. 138, p. 16-18](#)

monitoring op gemeente- en/of waterschapsniveau is daarvoor niet nodig. Waterschappen en gemeenten handelen in het algemeen namelijk naar de rijks-Leidraad Invordering. Eind 2008 is een rapportage te verwachten van de regeling van de aantasting van de beslagvrije voet/beslagverboden.

De bankvordering is op dit moment nog niet ingevoerd. Verwacht wordt dat dit eerst tegen juni 2009 zal geschieden.

Verslag van een algemeen overleg²⁰

Antwoord van de staatssecretaris

(...)

Ik zal de meer specifieke vragen achtereenvolgens beantwoorden. De heer Bashir en de heer Omtzigt hebben vragen gesteld naar aanleiding van een AD-artikel. Wellicht wekt het artikel een heel verkeerde indruk. Ik heb het zelf ook niet eerder gezien dan vanochtend. Misschien is het goed om de feiten eventjes op een rijtje te zetten. Het gaat om een toekomstig inningssysteem dat ingevoerd zal worden binnen de kaders van de wet die de Tweede en Eerste Kamer volledig hebben afgehandeld. Dit is wellicht net vóór het aantreden van de heer Bashir gebeurd, maar dit is allemaal afgehandeld. Er worden hierbij geen nieuwe wettelijke mogelijkheden geschapen. Anders was de Kamer daarvan uiteraard op de hoogte gesteld. Het heeft alleen wat langer geduurd doordat wij het systeem invoeren tezamen met het nieuwe invorderingssysteem. Overigens gaat het hierbij om een heel andere wet dan de heer Omtzigt bedoelde. Ik heb deze wet alleen maar in de Eerste Kamer behandeld. De wet was bij het aantreden van het nieuwe kabinet al in de Tweede Kamer behandeld. Dit is gebeurd door mijn rechtsvoorganger. Ik denk dat dit zelfs Zalm is geweest, of Wijn. Het gaat dus niet om de wet over de visstandjes en dergelijke. Ik heb zonet al aangegeven, misschien iets te vriendelijk, dat het artikel misschien niet helemaal juist is. Daarop kom ik straks nog wel even terug.

Waarom gaat het? Het gaat om een inning van vorderingen via een overheidsvordering. Destijds, in het parlementaire proces, heette dit nog een bankvordering. De banken hebben ons dringend verzocht om dit als overheidsvordering te etiketteren. Ik moet ook zeggen dat deze beschrijving dichterbij de werkelijkheid komt dan bankvordering. Er is weliswaar sprake van een bankrekening, maar het is de overheid die vordert en niet de bank zelf. De bank voert de vordering alleen maar op verzoek van de overheid uit. Je zou het kunnen zien als een incasso. Dit gebeurt echter niet dan nadat er eerst een aanslag en daarna twee aanmaningen zijn gestuurd. Als de belastingplichtige na deze drie documenten nog steeds niet heeft gereageerd met een betaling, wordt met dit systeem eigenlijk een eenvoudige incasso uitgevoerd. Het gaat hierbij overigens niet om de grote bedragen. Daarvoor leent dit instrument zich niet. Het gaat hierbij om een proef. In deze proef gaat het om vorderingen per aanslag van maximaal € 1000. Aangezien er maximaal € 1000 per maand geïncasseerd kan worden, over maximaal drie maanden, gaat het dus eigenlijk om drie verschillende aanslagen waarop niet is gereageerd. Met dit instrument kan de Belastingdienst zonder al te veel bureaucratie en gedoe niet al te grote vorderingen innen, die gewoon op de bankrekening als beschikbare middelen staan.

De heer **Bashir** (SP): Het was mij wel bekend dat de invorderingswetten die in de Eerste en in de Tweede Kamer behandeld zijn, dit mogelijk maken, maar volgens mij gaat het hierbij om een heel gevoelige kwestie. De Belastingdienst reageert veel te traag of neemt problemen niet in behandeling van mensen die bedragen moeten terugbetalen die zij nooit hebben gekregen. Als iemand verschillende aanmaningen heeft gekregen en daarop wellicht

²⁰ [Kamerstukken II 2008-2009, 31066, nr. 68, p. 11-15](#)

heeft gereageerd, maar deze reacties door de procedure van de Belastingdienst te laat binnenkomen, ben ik bang dat er fouten kunnen ontstaan waardoor mensen hun rekening leeggehaald zien worden, terwijl dit onterecht zou kunnen zijn.

Staatssecretaris **De Jager**: Natuurlijk is geen enkele fout uit te sluiten bij de Belastingdienst, ook niet bij de normale invordering of wanneer de rechter beslag legt op goederen. Die beslagleggingen vinden nu ook plaats. Dit zijn heel zware procedures. Natuurlijk kunnen er fouten gemaakt worden, maar daarom gaat het hierbij niet. Het gaat hierbij om het normale proces. Als iemand heeft gereageerd, zoals de heer Bashir stelt, geldt dit niet. Dan heeft hij betaald of heeft hij bezwaar gemaakt en wordt naar dit bezwaar gekeken. Het gaat hierbij toch echt om het invorderingsproces, dat bij de Belastingdienst na een ander proces komt. Natuurlijk moet de Belastingdienst alert zijn op fouten, maar normaal gesproken heeft de belastingplichtige voldoende tijd in het aanslagproces en daarna, tijdens het invorderingsproces, om bezwaar aan te tekenen.

De heer **Remkes** (VVD): Ik begrijp op zichzelf de condities die de staatssecretaris beschrijft. Daar heb ik ook geen bezwaar tegen. Ik denk dat de kernvraag is of er een toets is om te controleren of het systeem van twee aanmaningen zich daadwerkelijk heeft voltrokken, of dat je helemaal op de automatische piloot gaat. Voor mij is dit in ieder geval een heel wezenlijke vraag.

Staatssecretaris **De Jager**: Het proces is straks natuurlijk geautomatiseerd. Als een geautomatiseerd proces goed is ingericht, zijn de kansen op fouten kleiner dan wanneer dit proces handmatig plaatsvindt. Daarom hebben wij gezegd dat wij dit invorderingssysteem pas invoeren als het nieuwe systeem is ingericht en in gebruik genomen. Dit biedt gelijk een antwoord op de andere vraag van de heer Remkes, namelijk of de invoering op 1 juni plaatsvindt. Dit is op zich de planning, maar daarop wil ik mij in het geheel niet vastleggen. Net als bij het toeslagensysteem geldt dat ik het liever goed doe dan te snel. Het nieuwe invorderingssysteem en de maatregelen die door het AD zijn gebracht komen echt niet op één of twee maanden. Wij gaan dit pas doen als het proces en het nieuwe systeem zijn ingericht. Dit biedt namelijk de mogelijkheid tot een zorgvuldige waarborging en inbedding van de versturing van de aanmaningen. Daarom beginnen wij nadat het systeem is ingericht ook met een pilot. Wij willen eerst bezien hoe het loopt en zoeken niet direct de massaliteit op. Wij willen bekijken of het niveau van dienstverlening en of de fouten binnen de marges blijven. Dat proces moet heel zorgvuldig worden uitgevoerd.

De heer **Omtzigt** (CDA): In het artikel staat dat eerst een dwangbevel moet worden gegeven. De staatssecretaris zegt nu dat twee aanmaningen al voldoende zijn. Welke van de twee versies klopt? Op het moment dat de staatssecretaris zijn systemen gaat koppelen aan de gemeentelijke basisadministratie en een aanmaning twee keer op het verkeerde adres binnenkomt, wordt er dus ingevorderd terwijl de persoon geen idee heeft van die invordering. Op dat soort checks duiden de heer Remkes en ik. Als het systeem gebruikt wordt om notoire wanbetalers flink achter de broek te zitten, zeg ik: laat de staatssecretaris zijn gang gaan. Maar laat hem daarbij ook zorgvuldig te werk gaan. Kan hij ons een halfjaar na de pilot informeren over hoe de pilot verlopen is, net zoals hij nu netjes rapporteert over de problemen die zich bij de Belastingdienst hebben voorgedaan? Soms is deze rapportage op het pietluttige af. De Kamer hoeft het niet te weten als een badge € 10 te veel in rekening heeft gebracht, maar met een rapportage over de pilot kunnen wij een idee krijgen of het werkt of dat wij een aanpassing moeten doen.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik ben graag bereid om dit toe te zeggen. Voor ons is het een pilot om dit systeem in te richten. Ik zal na afloop ervan de Kamer berichten over hoe het gaat. Ik vermoed dat de belastingplichtige, als hij zich nog niet had ingeschreven bij de juiste basisadministratie, dit alsnog heel snel zal doen. Ik zal dadelijk nog wat uitgebreider ingaan

op vragen over de basisadministratie. Het is in ieder geval niet de Belastingdienst die de gemeentelijke basisadministratie kan aanpassen. De Kamer en opeenvolgende regeringen hebben natuurlijk wel altijd gewerkt vanuit de gedachte van één overheid. Daarop moeten wij natuurlijk ook kunnen vertrouwen. Het is niet de bedoeling dat de Belastingdienst deze administratie apart nog eens doet. Wij stellen dat de burger maar op één plek zijn adres hoeft te veranderen. Er zijn ook burgers boos als zijn adres wel bij de gemeentelijke basisadministratie, maar niet bij de Belastingdienst is aangepast. Vanuit de gedachte van basisregistraties is het absoluut noodzakelijk om met één integer en discreet bestand te werken. Zodra je als overheid met meerdere bestanden werkt, gaat het natuurlijk al mis. Ik ben het er helemaal mee eens dat het bestand veel beter zou moeten zijn dan het nu is. De bewindspersonen van BZK zijn daarvan ook zeer overtuigd. Zij zijn er ook mee bezig. Binnen de gedachte van één overheid kun je je afvragen waarom het de Belastingdienst wel zou lukken om een administratie bij te houden, als het de gemeenten niet lukt. Het is daarom belangrijk om de druk op te blijven voeren. De Kamer heeft hierover trouwens ook al eerder gesproken en heeft bekeken of zij de druk bij gemeenten op een andere manier kon opvoeren, opdat goede gegevens voor de huurtoeslag beschikbaar zouden zijn. Dit is besproken in het kader van de algemene politieke beschouwingen. Ook is gesproken over de fraudebestrijding. Door de staatssecretaris van BZK wordt daaraan opvolging gegeven. Het kabinet is er dus mee bezig, maar ik zeg er wel bij dat het verstandig is om vast te houden aan de gedachte van één overheid.

De heer **Bashir** (SP): Als het gaat over automatisering en de Belastingdienst, houden veel mensen hun hart vast. Ik neem aan dat de staatssecretaris hiervoor begrip heeft. Ik zou willen dat hier iets extra's op gezet wordt. Als via automatisering blijkt dat een aantal rekeningen leeggehaald moet worden of dat € 1000 moet worden ingevorderd, zou er aan het einde van het proces een echte persoon moeten zijn die controleert of alles klopt. Ik zou de procedure willen omdraaien: voordat de proef daadwerkelijk wordt uitgevoerd, moet de Kamer worden geïnformeerd over de procedure van deze proef.

Staatssecretaris **De Jager**: Ik stel voor dat wij eerst de pilot afwachten en dat wij daarover rapporteren. Misschien is het verstandig als de vaste commissie voor Financiën op bezoek gaat bij BCA. Dan kan zij zien dat brieven per 11 000 kilo eruit rollen en dat soms per dag 300 000 brieven gestuurd moeten worden. Wellicht krijgen de leden dan meer begrip voor het proces van de Belastingdienst. Wij maken in dit land wetgeving waardoor wij 8 miljoen toeslagen per jaar moeten maken en 150 miljoen documenten produceren. Ik kan niet achter elke reeks een mannetje hebben om de controle uit te voeren. De Kamer kan wel vragen om een goede inrichting van het automatiseringsproces. Als daarmee iets niet goed is, moet dat verbeterd worden. Je kunt echter niet alles handmatig overdoen wat de machine uitwerpt. Natuurlijk vinden er outputcontroles plaats. Eens op de zoveel duizend brieven worden bijvoorbeeld geselecteerd. Maar het is totaal niet mogelijk om 150 miljoen documenten met de hand te checken. Het is goed als dit begrip in de Kamer ontstaat.

De heer **Bashir** (SP): De staatssecretaris heeft het over 8 miljoen toeslagen die verstuurd worden. Daar hebben wij natuurlijk niet om gevraagd. Het gaat mij erom dat als een incasso wordt gedaan, goed wordt gecontroleerd of deze terecht is.

Staatssecretaris **De Jager**: Dat begrijp ik. Daarom zeg ik dat wij de pilot eerst moeten afwachten. Juist het onderdeel van de incasso is erom ontworpen om automatisch op een eenvoudige manier incasso's te doen op een bankrekening. De Belastingdienst had er met het oude proces veel te veel werk van om dit handmatig te doen. Daarom is de wet aangepast. Daarom is onder het vorige kabinet een wetsvoorstel ingediend en is dit voorstel door het huidige kabinet met de Eerste Kamer afgehandeld. Het gaat dus niet slechts om uitzonderingen. Het gaat om kleinere bedragen, die in grote aantallen voorkomen. Het is de bedoeling dat deze in het automatische proces worden opgenomen. Laten wij nou eerst eens

de pilot afwachten. Een handmatige actie is echt niet beter dan een goed ingericht systeem. Helaas hebben wij noodgedwongen handmatige acties moeten verrichten bij toeslagen omdat de systemen niet goed waren ingericht. Wij hebben een paar honderd mensen in dienst om heel specifieke problemen op te lossen, bijvoorbeeld omdat formulieren niet goed waren ingevuld. Honderden mensen zitten op een kantoor in Rijswijk, terwijl Toeslagen in Utrecht zit. Deze mensen vullen als het ware de formulieren opnieuw in. Het blijkt dat de aanvraag van toeslagen gewoon misgaat. Maar het is echt niet zo gemakkelijk als de heer Bashir het doet voorkomen. Ook de aantallen zijn heel groot. Het voordeel van dit systeem is dat de incasso's geautomatiseerd worden. Ik ben bereid om de Tweede Kamer te rapporteren over de pilot. Ik neem natuurlijk graag kennis van nadere wensen van de Tweede Kamer. Daarover kunnen wij dan debatteren.

De heer **Remkes** (VVD): Waar gaat die pilot plaatsvinden?

Staatssecretaris **De Jager**: In Nederland.

De heer **Remkes** (VVD): Gebeurt dit in een bepaalde regio?

Staatssecretaris **De Jager**: Vermoedelijk gebeurt dit in de tweede helft van het nieuwe jaar, na ingebruikneming van het nieuwe invorderingssysteem. Dit gebeurt sowieso niet eerder dan in de tweede helft van 2009.

De heer **Omtzigt** (CDA): Dan krijgen wij dus ongeveer een halfjaar na invoering een soort evaluatie.

Staatssecretaris **De Jager**: Dat denk ik wel.

Vierde halfjaarsrapportage Plan van aanpak vereenvoudigingsoperatie Belastingdienst²¹

3.5 Vereenvoudigd derdenbeslag

Naar aanleiding van de tijdens het Algemeen overleg van 11 december 2008 gestelde vragen over de overheidsvordering (vereenvoudigd derdenbeslag onder de bank), laat ik u weten dat binnen de Belastingdienst op 13 maart 2009 is besloten de overheidsvordering in het tweede halfjaar van 2009 operationeel te maken. Vooralsnog wordt gestart met bescheiden aantallen. Gedacht wordt aan maximaal 5000 overheidsvorderingen per maand voor het middel motorrijtuigenbelasting. Het is pas zinvol de overheidsvordering te evalueren als daarmee voldoende ervaring is opgedaan. Dit is naar verwachting eind 2009 het geval.

Wetsvoorstel gemeentelijke schuldhelpverlening nota n.a.v. het verslag²²

De leden van de fractie van de PvdA merken op dat de Belastingdienst onlangs de ruimte heeft gekregen om beslag op de saldi van bankrekeningen te leggen waarbij ook kleine saldobedragen onder een beslag kunnen vallen. Zij stellen de vraag of de regering er van op de hoogte is dat deze extra mogelijkheid de financiële ruimte van een huishouden dermate

²¹ [Vierde halfjaarsrapportage p. 26](#)

²² [Kamerstukken II 2009-2010, 32291, nr. 6, p. 32-33](#)

kan verkleinen dat hierdoor de kans wordt vergroot dat niet meer aan reguliere lasten kan worden voldaan.

Vooropgesteld wil ik erop wijzen dat het inherent aan dwanginvorderingsmaatregelen is, dat deze ingrijpend zijn. Dat geldt voor alle invorderingsmaatregelen, ongeacht de soort. Dus ongeacht of sprake is van bijvoorbeeld een beslag roerende zaken, een loonvordering of het nieuwe invorderingsinstrument van de overheidsvordering.

Zoals de leden van de fractie van de PvdA terecht constateren heeft de Belastingdienst onlangs, te weten met ingang van 1 november 2009 de mogelijkheid gekregen een overheidsvordering te doen. Met dit nieuwe invorderingsinstrument heeft de wetgever beoogd een efficiënt invorderingsmiddel te scheppen dat zich er voor leent om massaal te worden toegepast bij de invordering van relatief kleine belastingschulden die verschuldigd zijn door natuurlijke personen.

Mensen aan de onderkant van het loongebouw zullen overigens in beginsel geen last hebben van dit nieuwe invorderingsinstrument, gelet op het feit dat er een sociaal vangnet blijft in de vorm van de kwijtscheldingsregeling. Degenen die te maken krijgen met een overheidsvordering, terwijl zij van een inkomen op of onder het bestaansminimum moeten rondkomen, kunnen in beginsel alsnog kwijtschelding krijgen.

De overheidsvordering heeft overigens geen effect op mensen die in het traject van de wettelijke schuldregeling zitten of op wie de minnelijke schuldregeling van toepassing is. Zowel de minnelijke schuldregeling als de Wsnp worden binnen het beleid van de Belastingdienst gefaciliteerd. Voor mensen die in een dergelijk traject zitten, wordt de invordering, in casu de overheidsvordering dan ook stopgezet.

Brief minister van Financiën over pilot automatisch incasso belastingschulden²³

Pilot automatische incasso belastingschulden

Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Versterking fiscale rechtshandhaving op 31 januari 2007 en tijdens het AO op 11 december 2008 heb ik toegezegd uw Kamer te informeren over de uitkomsten van de pilot inzake de automatische incasso van belastingschulden van de bank- of girorekening. De overheidsvordering wordt sinds november 2009 op zeer bescheiden schaal toegepast. Het instrument is ontwikkeld voor brede toepassing bij de invordering van relatief kleine bedragen en moet daarbij worden ondersteund door het nieuwe Enterprise Tax Management (ETM). Omdat dit nieuwe systeem nog niet in gebruik is genomen, is er in 2009 voor gekozen de overheidsvordering alvast «handmatig» in een pilot te gaan uitproberen. De Belastingdienst/Centrale Administraties (CA) en de Belastingdienst Haaglanden voeren deze pilot uit. De overheidsvordering wordt gedurende de pilot alleen gebruikt voor de invordering van kleine bedragen motorrijtuigenbelasting. Het gaat inmiddels over enkele honderden vorderingen per maand. Belastingdienst/Centrale Administraties rapporteert in beginsel maandelijks over de voortgang van de pilot. In deze rapportage worden o.a. ook de reacties (bijvoorbeeld via de Belastingtelefoon) van belastingschuldigen betrokken. Uit deze rapportage kan opgemaakt worden dat de ervaringen gedurende het eerste halfjaar van de pilot zonder uitzondering positief zijn. De overheidsvordering scoort naar verwachting: gemiddeld treft 50% van de vorderingen doel en belastingschuldigen hebben begrip voor de maatregel. Uit de reacties van de Belastingtelefoon zijn geen klachten gebleken. Wel bestaat er vanzelfsprekend een informatiebehoefte over de overheidsvordering. Na inwerkingtreding van ETM zal een uitgebreide evaluatie worden uitgevoerd. Over de uitkomsten daarvan zal ik uw Kamer t.z.t. informeren.

²³ [Kamerstukken II 2009-2010 32123 nr. IXB, F](#)